

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Факультет гуманітарних наук

Кафедра культурології

Кваліфікаційна робота
освітній ступінь – бакалавр

на тему: ***Проблема деперсоналізації у субкультурі хіпі
(на прикладі праці Аллена Гінберга)***

Виконала: студентка 4-го року
навчання, напряму підготовки
034 Культурологія
Яцук Олександра Іванівна

Керівник: Довга Л. М.
проф. д. філос.н.

Рецензент: Жукова Н.А.
доктор культурології, доцент,
професор кафедри графіки
Видавничо- поліграфічного інституту
КПІ імені Ігоря Сікорського

Кваліфікаційна робота захищена

з оцінкою

«_____»

Секретар ЕК _____

«____» _____ 21__ р.

Київ 2021

ЗМІСТ

ЗМІСТ.....	2
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДІЖНОЇ СУБКУЛЬТУРИ	
(Історичний екскурс).	8
1.1 Визначення понять.....	8
1.2. Проблематика дослідження історії молодіжних субкультур	14
1.3. Передумови появи субкультури хіпі крізь призму діяльності бітників та хіпстерів.....	18
1.4. Трансформація явища субкультури в умовах сучасного світу. Спільне та відмінне у формах самовираження сучасних та класичних субкультур	19
2 РОЗДІЛ. ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ СУБКУЛЬТУРИ ХІПІ	
.....	25
2.1. Хіпі в Сан-Франциско	27
2.2. Фестивалі і музична сцена	33
2.3. Комуни	38
РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ АЛЛЕНА ГІНЗБЕРГА ТА АНАРХІСТСЬКОГО РУХУ THE DIGGERS НА СТАНОВЛЕННЯ СУБКУЛЬТУРИ ХІПІ	43
3.1. Загальний огляд статті А. Гінзберга.....	45
3.2. Аналіз провідних ідей у статті А.Гінзберга.....	52
3.3. Проблема деперсоналізації у статті Аллена Гінзберга та поетичних текстах The Diggers. Вплив цих двох представників контркультури на субкультуру.....	60
ВИСНОВКИ.....	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	77
ДОДАТКИ	83

ВСТУП

Актуальність

В сучасному світі, який стає все більш фрагментарним збільшується вага контркультурних і суспільних рухів. Причина цього в тому, що в постіднустріальних умовах, людина втрачає об'єктивний сенс життя. Значну роль в цьому грають сучасні механізми маніпулювання свідомістю, які нав'язують безкінечну кількість інформації, у якій людина губить себе. Ця інформація побудована на фальшивій важливості «для кожного». Саме вона суттєво впливає на формування сучасного середовища і породжує у людей глибоке відчуття деперсоналізації. Через це особистість втрачає власні бажання, знецінює свій досвід і, загалом, починає жити не своїм життям. Аби осмислити це явище нам потрібно звернутися до витоків. Культура Америки 1960-х яскравий приклад періоду домінування деперсоналізації, коли з одного боку, соціально-політичні сфери дуже сильно тиснули на особистість, а з іншого, окремі уми, все більше починали говорити про явище деперсоналізації і усвідомлювати його. Усе це призвело, до пошуків виходу з почуття деперсоналізації, чим зайнялися молодіжні суспільні рухи. Їхні практичні форми опору перетворилися впродовж 1960-х на період активного творення змін. Саме тому досвід контркультури того часу є важливим для сьогодення, адже, з тих часів людині стало тільки складніше протидіяти деперсоналізації та боронити внутрішній спокій.

Постановка проблеми

Цю роботу буде присвячено розглядові тих способів подолання деперсоналізації, які знаходили для себе представники контркультурної молоді у середині 20 століття, зокрема, субкультура хіпі. Причини деперсоналізації та методи протидії їй проаналізовано на прикладі статті

Аллена Гінзберга та поезії руху The Diggers.

Мета роботи полягає у тому, щоб проаналізувати яким чином у творчості таких ідейних лідерів субкультури хіпі як Аллен Гінзберг та рух The Diggers вирішується проблема подолання деперсоналізації, яка була спричинена соціальним, інституційним та політичним тиском на людину в умовах Америки середини 20 століття.

Поставлена мета передбачає виконання таких **завдань**:

1. Визначити понятійний апарат.
- 2.Познайомитися з історією руху субкультури хіпі.
3. Познайомитися з окремими віхами в історії субкультури, такими як: хіпі в Сан-Франциско, музична сцена, фестивалі, комуни, антивоєнні демонстрації.
4. Ознайомитися зі статтею А. Гінзберга і визначити концептуальні моменти його тексту.
5. Ознайомитися з літературними творами руху The Diggers і проаналізувати їх.
6. Порівняти погляди Аллена Гінзберга та руху The Diggers у контексті їхнього практичного опору явищу деперсоналізації.
7. Визначити як творчість Аллена Гінзберга та руху The Diggers вплинули на субкультуру хіпі.

Об'єктом мого дослідження є способи вирішення проблеми деперсоналізації у субкультурі хіпі.

Предметом дослідження є висвітлення проблеми деперсоналізації у творчості Аллена Гінзберга та руху The Diggers.

Методологія.

Для аналізу були використані такі методи як: історична герменевтика, структурно-функціональний та типологічно пізнавальний методи.

Огляд літератури

До поставленої у цій роботі теми «Проблема деперсоналізації у субкультурі хіпі (на прикладі праці Аллена Гінберга)» побічно, але зверталися такі дослідники як: Олексій Шафраньош¹, Світлана Любимова², Д. Щетнев³ та інші.

Слід зазначити, що проблема, аналізові якої присвячено мою дипломну роботу є достатньо складною, тому для її ширшого осмислення було необхідно ознайомитися з широким спектром праць, присвячених як теоретичним засадам вивчення субкультур, так і соціальним подіям, що відбувалися у 1960-х р. в Америці.

Варто почати з термінів контркультура та субкультура, які необхідно було розрізняти в цій роботі. Завдяки праці Олексія Шафраньоша «Підходи до трактування феномену контркультури: спроба типологізації»⁴ я дізналася про визначення контркультури Теодора Рошака, яке чітко вписалося в контекст моєї дипломної роботи. Аналіз поняття «субкультура» я почерпнула зі статті «Теорія субкультур» Тетяни Щепанської, яка ґрунтовно підійшла до розгляду цього явища. На судженнях цих дослідників я спиралась у першому розділі.

¹ О.І. Шафраньош. Підходи до трактування феномену контркультури: спроба типологізації / О. І. Шафраньош // Грані. - 2019. - Т. 22, № 3. - С. 52-61. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2019_22_3_9

² С. Любимова. СУБКУЛЬТУРА В КОНЦЕПЦІЇ СТЮАРТА ХОЛЛА / Любимова С.А.. // Закарпатські філологічні студії. – 2019. – №21. – С. 243–248.

³ Д. Щетнев Практики изменения сознания: мистики, битники, хиппи / Щетнев Д.В. // Актуальные проблемы социального развития, философские и социологические исследования. – 2020. – С. 249–255.

⁴ Там само. О.І. Шафраньош. Підходи до трактування феномену контркультури: спроба типологізації.

Наступною проблематикою є історичний огляд діяльності субкультури хіпі в умовах Америки 1960-х, з цим мені допомогла робота очевидця тих подій Тода Гітліна «The Sixties Years Of Hope, Days Of Rage»⁵, який робить акцент саме на умовах зростання контркультурної молоді та причинах їхнього бунту. Також, праця Міка Іссітта «Hippies A Guide to an American Subculture»⁶ була корисною в розумінні хронології зародження і занепаду контркультури хіпі, а також, як оглядове джерело до всіх подій, історично пов'язаних з хіпі, яким я особливо користувалася в другому розділі.

Не менш важливим була праця Марії Маєрчик «Архаїчні парадигми у поведінкових нормах хіпі»⁷, у якій дослідниця прискіпливо розглядала стиль життя субкультури хіпі та глибинні риси їхньої поведінки. До цього матеріалу я звертаюся в другому і третьому розділах диплому.

Окрім самого розгляду наукової літератури, яку було використано в першому і другому розділі, в цій роботі, також, було пророблено самостійний аналіз, що знаходиться в третьому розділі. Аналіз базувався на виокремленні проблематики деперсоналізації у теоретичних та поетичних працях представників хіпі. Зокрема, це стаття Аллена Гінзберга «Публічна самотність»⁸ 1966 року та поезія, афіші руху The Diggers. До використання статті А. Гінзберга мене підвела праця Моргана Шиплі «Hippies and the Mystic Way: Dropping Out, Unitive Experiences, and Communal Utopianism»⁹, у якій автор виводить зв'язок між статтею Гінзберга «Публічна самотність»¹⁰ та практичною діяльністю хіпі. Це допомогло мені пов'язати ці праці з

⁵ Todd Gitlin. The Sixties Years Of Hope, Days Of Rage / Todd Gitlin., 1987. – 277 p.

⁶ Micah Issitt. Hippies: A Guide to an American Subculture Guides to Subcultures and Countercultures / Micah Issitt., 2009. – P.189.

⁷ М. Маєрчик Архаїчні парадигми у поведінкових нормах хіпі / Марія Маєрчик // "І" : незалежний культурологічний часопис. - 2005. - Чис. 38. - С. 140-146.

⁸ Allen Ginsberg. Public Solitude [Електронний ресурс] / Allen Ginsberg // East Village Other – Режим доступу до ресурсу: <https://universeisland.wordpress.com/2016/09/28/public-solitude-allen-ginsberg-essay/>. р.6-7.

⁹ Morgan Shipley. Hippies and the Mystic Way: Dropping Out, Unitive Experiences, and Communal Utopianism / Morgan Shipley. // Penn State University Press. – 2013. – С. pp. 232–263.

¹⁰ Там само, Allen Ginsberg. Public Solitude.

проблемою деперсоналізації та її подолання в колах американської молоді 1960-х.

Формулюючи поняття деперсоналізації я опиралася на працю Олексія Шафраньоша «Підходи до трактування феномену контркультури»¹¹, з якої, я також дізналася про іншу працю психолога Кенета Кеністона «Ненаправлені: відчужена молодь в американському суспільстві»¹² (1968 року). Ця праця виявилася дуже корисною, тому що, в ній, автор здійснює практичний аналіз відчуженості студентів та намагається виявити об'єктивні причини такої поведінки через симптоматичний, біографічний та психологічний портрет тієї молоді. Разом з тим, для визначення деперсоналізації дуже знадобилися думки Герберта Маркузе (які описав В. Іванчук¹³), Жана Бодріяра (яку проаналізувала Л.В. Мурейко¹⁴) та Юргена Габермаса (яку дослідив М. Булатевич¹⁵). Саме на базисі думок цих дослідників я сформулювала визначення деперсоналізації.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи.

Ця дипломна робота має загальний обсяг 79 сторінок складається зі вступу, трьох розділів (в кожному по 3-4 підрозділи), висновків, бібліографії, а, також, додатків.

¹¹ Там само, О. Шафраньош. Підходи до трактування феномену контркультури: спроба типологізації.

¹² Kenneth Keniston. The Uncommitted: Alienated Youth in American Society //Harcourt, Brace & World. - 1965. – P.500.

¹³ В. Іванчук Концепт отчуждения в современном неомарксизме / В. В. Иванчук // Гілея: науковий вісник. - 2017. - Вип. 122. - С. 175-179.

¹⁴ Л.В. Мурейко. Концепция деперсонализации в теории масс Жана Бодриера. [Електронний ресурс] / Л.В. Мурейко // Философские и культурологические исследования. – 2011. – . – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/kontseptsiya-depersonalizatsii-v-teorii-mass-zhana-bodriyara>

¹⁵ М. Булатевич. Поняття уречевлення в концепціях суспільства модерну Теодора Адорно та Юргена Габермаса / М. Булатевич. – С. 37–51.

РОЗДІЛ 1. СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДІЖНОЇ СУБКУЛЬТУРИ (Історичний екскурс)

1.1 Визначення понять.

Для того аби розглянути в цій роботі проблему подолання деперсоналізації у субкультурі хіпі, потрібно дати визначення поняттями, які будуть тут використані. По-перше, необхідно пояснити поняття деперсоналізація, по-друге, осягнути значення терміну контркультура, по-третє, розписати значення слова субкультура та четвертим кроком зробити акцент саме на молодіжних субкультурах та місці субкультури хіпі у цьому дискурсі. Окрім даному розділі буде звернуто увагу на засади функціонування сучасних субкультур, їхня трансформація та спадок субкультури хіпі у сьогоденні. Більшість понять, на які я спиратимуся не мають однозначного тлумачення, усі вони різняться залежно від контексту та періоду своєї актуальності.

Поняття «деперсоналізація» стоїть першим у наведеному вище списку, його важливість визначена його неоднозначністю і тим більшою потребою надати певної точності його тлумаченню. Слово деперсоналізація походить з клінічної психотерапії, але тут воно вживатиметься стосовно культури. Причиною, що призвела до запозичення терміну можна назвати його переусвідомлення, яке відбулося в кінці XIX столітті. У зв'язку з тим, що чимало критиків періоду зростаючої індустріалізації помітили наскільки «система», що являє собою не одне явище є неприродною для людини, як від контакту з нею видозмінюється сама суть особистості, її потреби та відношення до себе¹⁶. Це поняття має спільні риси з марксистським визначенням «відчуження», різниця в тому, що деперсоналізація є більш

¹⁶ В. Иванчук Концепт отчуждения в современном неомарксизме / В. В. Иванчук // Гілея: науковий вісник. - 2017. - Вип. 122. - с. 177,178.

осучасненою його версією, яка зосереджує в собі більше ознак близьких глобалізаційній епосі у порівнянні з початком ХХ століття.¹⁷ Існує не один погляд на деперсоналізацію, тому, звернуся до декількох з них.

Постмодерний критик Жан Бодріяр визначає деперсоналізацію як кризу самоусвідомлення ідентичності, її самопізнання та свободи керування. Він пише, що в умовах зростаючої глобалізації та підпорядкуванню формальним інституціям ідентичність «віддаляється від себе», стає байдужою, відмежованою від соціального і контрольованою маніпулятивними симулякрами, що породжуються мас-медіа. Треба сказати, що в антропологічних дискурсах людина характеризується як гетерогенна істота, яка не «зліпила себе сама», а являється результатом симбіозу соціуму, особистої природи, культури та економічного простору. Ж. Бодріяр, натомість, каже, що сучасні засоби масової інформації, реклама та соціальні образи, які вони разом породжують, формують у людини штучне знання про себе та створюють форму того, як людина має себе усвідомлювати. В результаті особистість наче замкнена в чотирикутній кімнаті видуманих сенсів, які насправді визначають її долю та роблять обмеженою в розумінні свого сенсу існування.¹⁸

Інше визначення наводить Юрген Габермас, пояснюючи деперсоналізацію словом уречевлення. Уречевлення являє собою процес дистанціювання робочої сфери діяльності від особистісних проявів, перше вимагає від індивіда високої продуктивності, друге, вимушене механізувати свою сутність. Виходячи з цього Ю. Габермас описує ефект уречевлення віддаленням організаційної системи від життєсвіту, який є стрижневим поняттям у

¹⁷ В. Малімон ФЕНОМЕН ВІДЧУЖЕННЯ У ФІЛОСОФСЬКОМУ ДИСКУРСІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ / Малімон В.І., // Scientific Journal Virtus. – С. 25–27.

¹⁸ Л.В. Мурейко. КОНЦЕПЦИЯ ДЕПЕРСОНАЛИЗАЦИИ В ТЕОРИИ МАСС ЖАНА БОДРИЙЯРА [Електронний ресурс] / Л.В. Мурейко // Философские и культурологические исследования. – 2011. – . – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/kontseptsiya-depersonalizatsii-v-teorii-mass-zhana-bodriyyara> . с. 216-218,223.

термінології Ю. Габермаса. Життєсвіт є відображенням сприйняття світу «зсередини» особистості та уособленням здатності до комунікації.¹⁹ В результаті, уречевлення блокує розвиток людини, обмежує її працю «прагматичним» підходом, і змушує платити за кар'єру знеціненням власного «внутрішнього простору».²⁰

Третім визначенням, яке яскраво передає феномен деперсоналізації є версія Герберта Маркузе. В своїй книзі «Одновимірна людина», що вийшла в 1964 році він торкається цього терміну, роблячи акцент саме на проблемі споживання. Описуючи одновимірне суспільство Г. Маркузе говорить про проблему Західного соціуму, яке хоч і оминуло тягу до комуністичного ідеалу, але не стало ближче до будь якої утопії взагалі. Дослідник проводить таку точку зору, мовляв, з'явилася нова прихована тоталітарна сила, яка керує «масами» за допомогою засобів масової інформації, нав'язуючи їм фальшиві бажання та культ споживання. Він додає, що особистість стає «гвинтиком», і відчужується від себе за допомогою клішованих, унормованих форм існування на які давить культура та соціальні інституції Заходу. Як результат, Г. Маркузе пише, що маргінали, пригноблені меншини та субкультури виявляються чи то не єдиною протидією цьому «тоталітаризму».²¹

Після ознайомлення з усіма трьома трактуваннями поняття деперсоналізації є підстави ствердити, що його можна розглядати як ключову ознаку постмодерної епохи. Хоча, всі три визначення відрізняються між ними є багато спільного. В загальному розумінні поняття, можна солідаризуватися з кожною наведеною вище думкою, однак, саме для даної праці важко прийняти

¹⁹ М. Захарченко. КРИТИЧНА ТЕОРІЯ СУСПІЛЬСТВА ЯК САМОРЕФЛЕКСІЯ ЛЮДСЬКОГО ВИДУ (ЗА РОБОТОЮ ЮРГЕНА ГАБЕРМАСА «ПІЗНАННЯ ТА ІНТЕРЕС»): спец. УДК: 172.1 +168 "філософія" / М. Захарченко. – Київ. – 11 с. 3,8

²⁰ М. Булатевич. Поняття уречевлення в концепціях суспільства модерну Теодора Адорно та Юргена Габермаса [Електронний ресурс] / М. Булатевич – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/28816/03-Bulatevich.pdf?sequence=1> с.48-50.

²¹ Там само. Иванчук В. В. Концепт отчуждения в современном неомарксизме. С. 176-177.

одне із них буквально, оскільки вони дуже контекстуальні та залежні в своєму часовому вимірі. Саме тому виникла необхідність сформулювати таке визначення деперсоналізації та протидії їй, яке б вписувалося до теорії подальшого розгляду субкультури хіпі.

Деперсоналізація являє собою комплексне явище. Але, в загальних рисах її можна охарактеризувати як втрату особою власної суб'єктності. Реакція на втрату суб'єктності проявляється в різних форматах. З одного боку, вона може показувати себе в опорі соціокультурній, політичній системі, які протилежні внутрішнім ціннісним настановам людини. А з іншого боку, ця реакція уособлюється в сукупності негативних та «не продуктивних» почуттів, які з'являються завдяки впливу суспільної «системи» на людину. Серед цих почуттів можна виділити такі, як: несвідоме відокремлення себе від соціуму, неприйняття апріорної домінуючої ролі держави, особистісна невідповідність цінностям більшості співгромадян, відмінність ритму життя (більш повільний) та домінування особистісних пріоритетів над унормованими суспільними цілями (кар'єра, успіх, достаток).

В усіх випадках деперсоналізація призводить до певної специфіки вибору власного життєвого шляху. Він передбачає пошук особистістю «свого місця в світі», яке вона не знайшла там, де народилася. Пошук здійснюється аби компенсувати самотність, інакшість індивіда через зв'язок з подібними людьми, природою, творчістю і т.д. Шлях крокування до цієї мети може бути різноманітним, від протидії цій системі до перебування за її межами впливу. Однак, основний акцент хотілося би зробити на тому, що деперсоналізація є важливою і нормальною рисою постіндустріального світу, яка ілюструє, що з напрямком розвитку людської цивілізації щось не так, вона потребує змін. Тому місце і роль таких людей, що намагаються їй протидіяти, у тому, аби показати це на власному прикладі.

Необхідним кроком є визначити поняття контркультури. Стосовно суджень щодо цього явища, то їх існує чимало, починаючи від тих, хто вважає це позитивним явищем до тих, хто думає протилежно, але я оберу за основу визначення Теодора Рошака, який ближчий до першої думки. Т. Рошак визначає контркультуру як контекстуальне явище, яке повстає не проти усієї культури, а проти певного «культурного коду»²². Культурний код про який він розглядає на прикладі Америки та країнах Західної Європи з 1940-х по 1960-х роки. Дослідник каже, що вузькоспрямованість прогресу індустріального суспільства породила сайєнтизм, який ставив прагматизм та технічний потенціал вище за значущість людини. Домінування продуктивності, суто матеріальна вигода та висока експлуатація природних ресурсів стала все ясніше показувати, наскільки ця цивілізація хоче знищити себе. В цьому баченні Теодор Рошак вбачає в контркультурі 1960-х унікальний соціальний рух, що прагне відродити і звільнити відчужену тілесність, чуттєвість та відверту у своєму самовираженні особистість²³.

Познайомившись з версією контркультури Теодора Рошака хочеться зазначити, що його бачення демонструє огляд саме молодого покоління з 40-х років ХХ, яке дорослішало маючи всі блага і достаток, але не сформувало розуміння того, що «система», інституції, влада очікують від них. «Діти технократів», як їх називає автор, не були відірвані від реальності, їхні ідеали просто відрізнялися від батьківських. Дослідник зазначив розмитість цілей та іноді утопічні наміри цих рухів, що цілком відповідає реальності²⁴. Для цієї дипломної роботи ми відокремили думку Т. Рошака як найбільш вагоме пояснення суті контркультури.

²² Т. Рошак Истоки контркультуры / Т. Рошак. – М.: АСТ, 2014. – 384 с. с.24.

²³ Олексій Шафраньош. Підходи до трактування феномену контркультури: спроба типологізації / Олексій Шафраньош. // ГРАН. – 2019. – С. 55.

²⁴ Там само. С. 55.

Врешті варто перейти до означення терміну субкультура. Субкультура має чимало визначень, особливо яскраво вона показала себе в середині ХХ століття, саме тому, існує чимало трактувань, що появилися саме в той період. Зосереджуся на молодіжних субкультурах, оскільки вони представляють найбільше зацікавлення в рамках моєї теми. За основу викладу візьму етимологічне визначення субкультури як явища етнографки Тетяни Щепанської²⁵. Авторка пише, що доволі часто саме слово «субкультура» використовують залежно від контексту і чітке його визначення щоразу видозмінюється. Неочевидність цього слова походить саме від терміну «культура», котре має величезну кількість визначень і зазвичай підпорядковується конкретному дискурсу. Якщо брати суфікс «суб» можна зрозуміти, що мова йде про підсистему в частині культури, яка чітко впорядкована в певний соціальний і цивілізаційний код, і в якому вона трансформується. Субкультури завжди співпрацюють з «високою культурою», шукають в ній виправдання набутим нормам або виступають супроти за допомогою різних елементів. Авторка наводить такі елементи самовираження членів субкультур як: знаки (символіка, спільні ціннісні орієнтири), поведінка (норми поведінки, ритуали), комунікація (соціальна група, середовище), які в результаті визначають ідеологію молодіжних угруповань. Як пише авторка: «Цей діалог з високою культурою може набувати форм «відновлення культури», її «розвитку», «відновлення традиції» чи «протистояння», руйнування»²⁶.

Робимо висновок, що субкультура являє собою реакцію на невдоволення домінуючою культурою або її окремими елементами, які перекривають собою потреби і бажання окремою суспільної ланки, яка не асоціює себе з домінуючою культурою і прагне віднайти та реалізувати власне «колективне

²⁵ Тетяна Щепанська. Теорія субкультур / Тетяна Щепанська. // Культурологічний часопис «І».. – 2005. – С. 97–98.

²⁶ Там само.

Я» через конкретно відділені ідеологічні елементи, що походять з цієї самої домінуючої культури.

1.2. Проблематика дослідження історії молодіжних субкультур

В цьому пункті необхідно оглянути періодику того, як молодіжні субкультури вивчалися, а також, окремо визначити історію появи субкультури хіпі як центральну модель даного дослідження.

Дослідження молоді як повноцінного об'єкта відбувалося у XX столітті, до цього молодь сприймалася перехідною ланкою між дитячим світом та світом дорослих. Для кращого осмислення цієї теми варто звернутися до статті Максима Кудряшова «Субкультура: Зачем она была нужна и что будет после неё»²⁷. Він пише, що в XX столітті з'явилася необхідність дослідити молодіжні колективи, оскільки не лише їхні цінності відрізнялись від більшості людей, але і поведінка була соціально не зрозумілою чи, навіть, злочинною. Досліди над феноменом молодіжних угруповань розпочалися з Чикагської школи в 1920-х роках, її учасників було чимало, але я сконцентруюся саме на тих, хто вивчав підлітковий кримінал, серед них були: Роберт Кінг Мертон²⁸, Кліффорд Роб Шоу²⁹ та інші. Серед дослідів Чикагської школи гостро стояла тема підліткової злочинності, яка досліджувалася з соціологічної точки зору, як форма вирішення соціальної несправедливості. Поняття субкультури вперше використав у своїй роботі «Делінквентні хлопчики: Культура банди» (1956) Альберт К. Коен. Він писав, «що злочинна молодь в більшості своїй походить з низьких суспільних класів і просто не має тих матеріальних

²⁷ Maksim Kudryashov. Субкультура: Зачем она была нужна и что будет после неё? [Електронний ресурс] / Maksim Kudryashov. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://syg.ma/@lemonie/subkultura-zachiem-ona-byla-nuzhna-i-cto-budiet-poslie-nieio>

²⁸ В. І. Шакун. МЕРТОН РОБЕРТ КІНГ / В. І. Шакун. // Вісник Асоціації кримінального права України,. – 2016. – С. 347–350.

²⁹ Клиффорд Шоу [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://ru.esc.wiki/wiki/Clifford_Shaw.

ресурсів, якими володіє вищий і середній клас»³⁰. Ці чинники викликають у них обурення, що сприяє концентрації таких осіб у спільнотах однодумців, а також формуванню позиції «інакшості», протилежності від стандартів елітарної культури. Не менш важливим кроком до спростування суті молодіжних спільнот була критика «вродженої девіантності», яку висловили на Британському національному симпозиумі 1968 року. Зауваження заперечували судження про те, що абсолютно всі молодіжні угруповання являються кримінальними, аргументуючи це тим, що невдоволення молоді не обмежувалося лише злочинною формою сублімації цього почуття. Автор статті пише, що «все ж в більшості, цими формами реалізації були творчість і, особливо, музика (непопулярна в хіт-парадах музика пригнобленої чорної меншини), біля якої формувався сленг та особливий світогляд»³¹. Наступним визначним підходом до пояснення молодіжних об'єднань вважається «Бермінгемський субкультуралізм». Коротко кажучи, ця школа підвела підсумки усіх попередніх дослідів і виключила усі не дієві погляди, що практично «ставили хрест» на молоді (біологічну та психологічну). Бермінгемські вчені на чолі зі Стюартом Холлом та Річардом Гоггартом досліджували тематичні молодіжні угруповання в післявоєнній Англії як колективний рух спрямований на те, аби та замаскувати свій класовий статус на більш авторитетний. Одна з причин того, що молодіжний бунт часто не сприймався дорослими поколіннями, була його «вигаданість». На практиці жадаючи змінити свій статус суб'єкти субкультур не обирали боротьбу проти існуючої політичної ідеології або інші «дієві» форми протестів, а намагалися продемонструвати своєю поведінкою, сленгом або зовнішнім виглядом, що вже перейшли межу класовості. Однак, не через реальні дії супротиву, а завдяки ментальній метаморфозі. Автор статті підводить: «дослідниками субкультур було визначено що спільноти формуються із вже існуючих цінностей дорослих людей, які молодь, подібно техніці бріколажу, змінювала

³⁰ Там само. Maksim Kudryashov. Субкультура: Зачем она была нужна и что будет после неё?

³¹ Там само.

під себе, інтерпретуючи символи та створюючи власний міф. Це складне явище бермінгемська група окликала «супротив через ритуали»³².

Вище у хронологічному викладі було розглянуто досягнення в дослідженнях молодіжних субкультур ХХ століття. Чикагська модель аналізу була прийнятною для свого часу, але вона не підходить для специфіки цієї роботи. Стосовно здобутків Бермінгемської школи, то вони більш актуальні, однак, необхідно усвідомлювати контекст післявоєнної Англії, на базисі якої сформувалася теорія, тому, не доцільно буде прирівнювати досвід Англії до американського досвіду. Однак, безпосередня концепція «супротиву через ритуали», яку можна розглядати як більш вузькоспрямовану варіацію терміну субкультура, методологічно, допоможе більш глибоко споглянути на історію субкультури хіпі.

Важливим є, також, сказати про причини появи субкультур минулого століття та їхні форми супротиву в Америці. Посилатися я буду на книгу Стюарта Холла та Тоні Джеферсона³³, а, також, на текст очевидця появи контркультурних рухів в Америці Тода Гітліна.³⁴ Такі субкультури бітники чи хіпі бунтували проти певної ідеологічної ланки або усієї системи. «Система» придушувала потребу молодих людей бути інакшими табуваннястю, цензурою, етичними обмеженнями, інституційними порядками, законом, та загалом нав'язувала норми домінуючої культури. «Дорослі» не відчували так гостро цей розрив поколінь всередині масової культури, яке переживали підлітки в наступні десятиліття після Великої депресії. На зламі соціальної кризи формуються контркультури, які намагалися створити власний простір, відмежовуючись від соціально унормованих правил. Молодь шукала самоспрямування, яке віднайшла в сакралізації власної колективної

³² Там само.

³³ Stuart Hall. Resistance through rituals : youth subcultures in post-war Britain / Stuart Hall, Tony Jefferson., 2006. – 252 с. – (Second edition).

³⁴ Todd Gitlin. The Sixties Years Of Hope, Days Of Rage / Todd Gitlin., 1987. – 277 p.

ідентичності і протистоянні «системі»³⁵. Американська держава після Великої депресії стала зразком зростаючого капіталізму та все більш доступного споживчого розмаїття, і все ж вона (починаючи вже з 1960-х) демонструвала значні вади. Споживче безумство перетворило товари на показник щастя і успіху, окрім того, унормоване життя з розписаною наперед сім'єю та роботою дуже тиснули на молодий соціальний прошарок. І справа була не в тому, що післявоєнний добробут затягнувся, а в тому, що інституційні сфери життя людини виявилися автоматизованими, промислова сфера лише яскраво це продемонструвала. В цьому сенсі, контркультурні субкультури були виходом з цієї системи розписаної механізації життя та крайньої індивідуалізації. Сакралізація субкультурного простору та повернення до «племенних відносин» у групі являлися важливою фазою соціальної самоідентифікації і проявом зламу соціально-інституційних «істин»³⁶. Безперечно, контркультура не змінила суть капіталізму з його раціоналізованою працею та бездумним споживанням, але вона розширила альтернативи «комунікації» з цією системою, та посприяла зміні ідейної парадигми стосовно суті особистісної реалізації без насильницького жертвування індивідуальними принципами, особливостями. Робимо висновок, що передумовою появи молодіжних субкультур є розрив поколінь та криза ідентичності, які в купі вилилися у сепарацію від нав'язаних інституційних цінностей (родина, робота, статусність і тд.) та відстоювання нової колективної ідентичності.

У цій роботі базовими будуть прийняті такі ознаки субкультури як знакові, комунікаційні та поведінкові елементи, про які було написано вище. Також, за основу розгляду молодіжних субкультур в подальшому буде взято такі американські субкультури як хіпі, бітники та хіпстери. Однак, більшість інформації буде сконцентрована на хіпі.

³⁵ Ibid. Stuart Hall. Resistance through rituals : youth subcultures in post-war Britain. P. 48-50, 52-53.

³⁶ Ibid. Todd Gitlin. The Sixties Years Of Hope, Days Of Rage / Todd Gitlin. p. 20-27, 35.

1.3. Передумови появи субкультури хіпі крізь призму діяльності бітників та хіпстерів.

Пишучи про субкультуру хіпі, необхідно визначити хронологічні межі її діяльності та існування. Субкультура хіпі почала шукати свою «колективну ідентичність» з 1960-х і згасла до середини 1970-х років.³⁷ Цю субкультуру можна класифікувати як неоднорідну, оскільки вона складалася з різноспрямованих людей, що в купі шукали змін та «непрописаного» задоволення в експериментах зі своїм життям. Якщо спробувати описати субкультуру хіпі як людину, то це буде особистість, яка шукає утопічну ідею, що зможе пояснити і уособити її сенс життя.

Передвісниками хіпі була субкультура бітників, які, теж, варті уваги. Натхненням для бітництва було Beat-Generation, літературна течія авторів, які підняли з дна буденності екзистенційні та маргінальні теми, які дуже турбували післявоєнне американське суспільство. Beat-Generation заявило про себе в кінці 1940 років і зуміло стати не просто актуальним, а виприснути у простір відвертість, аморальність та жагу до нового досвіду. До членів спільноти авторів входили такі видатні імена як: Джек Керуак, Гері Снайдер, Вільям Бероуз, Аллен Гінсберг та інші. Стосовно субкультури бітників, яка проіснувала з 1940 до кінця 50-х, то, вони наслідували ідеї та стиль життя цих видатних авторів. Цим письменникам та для самої субкультури бітництва були характерні такі ознаки: заперечення споживацької форми існування, звернення до внутрішнього митця, захопленість дзен філософією і медитаціями, індивідуалізм та есенціалістський пошук «спасіння»³⁸. Бітників турбувала проблема деперсоналізації людини в капіталістичній системі, вони відчували

³⁷ Ibid. Micah L. Issitt. Hippies A Guide to an American Subculture. P. 13-14.

³⁸ М. Гришин. Субкультура битников и их рецепция дзен-буддизма в США (вторая половина 50-х — середина 60-х годов XX века) / М. Гришин.. // Вестник МГУКИ. – 2015. – С. С.116-117.

як людина все більше знецінюється, саме тому, багато хто з них відмежовувалися від життя «нормального» американця. Окрім ідеологічного підґрунтя, у бітників був власний символічний дрес-код, він складався з переважно чорного кольору (водолазки, светру або спідниці) як означуваного ідеї «нейтральності», позакласової рівності та інтелектуальності.³⁹ Проіснували бітники набагато менше ніж хіпі, однак, зуміли по собі залишити контекст, який абсорбувався в масовій культурі і в подальшому являв собою теоретичний базис для проявлення субкультури хіпі.

Паралельно з бітниками існувала ще одна субкультура, їх називали хіпстерами. Перші хіпстери існували в 1940-50-х роках, ідейно, вони не були пов'язані з бітниками, але, являлися тими першими кроками стосовно суті субкультури, яка відмежовувала себе від домінуючої культури. У хіпстерів ця роль відмежування була сконцентрована навколо зацікавлення афроамериканською джазовою музикою. Для них були притаманні такі речі як: індивідуалізація, пошук автентичності та богемність. Тобто, хоч вони наслідували елітарну культуру, але при цьому, трансформували її під себе, залишаючись «підпільними». «Хіпстери мають певну термінологічну схожість назви з хіпі (від англійської *hip* чи *her* – бути в темі), саме слово поширилося з 1930-х років і набуло значення «бути знавцем в афроамериканській музиці», чим і пишалися хіпстери».⁴⁰

1.4. Трансформація явища субкультури в умовах сучасного світу. Спільне та відмінне у формах самовираження сучасних та класичних субкультур.

³⁹ Т. С. Порхун. МОДНІ ТЕНДЕНЦІЇ СУБКУЛЬТУР: БІТНИКИ ТА ХІПІ [Електронний ресурс] / Т. С. Порхун. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.060.12>. С. 118-119.

⁴⁰ Б. Ширмер. Хипстеры позднего модерна: новые тенденции в поп-культуре / Б. Ширмер. // *Acta Sociologica*. – 2014. – С. 33.

Для повного розуміння того, що з себе представляє субкультура і які трансформації це явище пережило, варто проаналізувати особливості існування молодіжних субкультур на сьогоднішній день.

Специфіку, яку можна помітити в сучасних субкультурах це те, що «чистокровні» субкультури поріділи, змішалися, а нові, навпаки, не формують тривалих молодіжних об'єднань. Такий процес «розмивання» багато в чому відбувається через появу інтернету, вплив ЗМІ, актуалізацію космополітичних цінностей та багато іншого, з чим теперішня молодь співіснує. Особливо доречним буде розкрити роль інтернету та засобів масової інформації.

Безпосередній інтернет дозволяє формувати осередки за інтересами в соціальних мережах, тим самим, замінюючи «живі ініціації» вступу в субкультурну групу, але, в одночасно нівелює значимість самої події. Комунікація в реальному житті та ритуали не перестали існувати, однак, активні члени угруповань та інші зацікавлені все менше притримуються власних історично «особливих місць», трансформуючись у більш доступну спільноту для будь кого. Кіберпростір є справді найзручнішим та безпечнішим місцем для самовираження та пошуку однодумців на сьогоднішній день. Разом з тим, інтернет віддаляє від справжньої суті того, що залишилося від поняття класичної субкультури.

ЗМІ як своєрідний представник високої культури, «формальної стрічки» доволі часто приймає ритуальні або зовнішні прояви певної субкультури як щось небезпечне або те, що веде до деградації молоді.⁴¹ Як залишок, формується певне стереотипізоване уявлення про представників конкретної спільноти. Маргіналізовані видовища або належні субкультурні символи

⁴¹ Е.А. Глебова. Тенденции развития западной молодежной субкультуры [Електронний ресурс] / Е.А. Глебова // Известия ВГПУ. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/tendentsii-razvitiya-zapadnoy-molodezhnoy-subkultury> с. 141-142.

починають продаватися як буденні, формуючи своєрідний супермаркет ідентичностей. Разом з тим, засоби масової інформації зазвичай розповсюджують перебільшену інформацію про членів цих груп, створюють міф про неї і трансформують її на елемент масової культури⁴².

На сьогоднішній день дослідники визначають, що більшість субкультурних рис являються моделями комунікативної системи, тобто, наприклад, зовнішні елементи члена субкультури спрямовані на те, аби знайти однодумців і «відлякати» інакодумців. Різні типи зв'язків та знакових об'єктів, які є моделями комунікативної системи утримують і «насихують» активну молодіжну групу. «Серед них: форми спілкування, символи, вербальний фольклор, мова арго, атрибутика та інше»⁴³. Загалом, соціальний код є тим підґрунтям, в якому проростають та матеріалізуються субкультурні «картини світу». З наукової точки зору найбільш очевидними ознаками виявлення субкультури являються: особлива мова арго та сформований фольклор (усе інше підтягнеться саме собою). Однак, не дивлячись на це, сьогодні ситуативно-знакові коди такі як зовнішній вигляд та певна автентичність образу для більшості грає чи то не першочергову важливість, що є специфікою нашого часу⁴⁴.

Окрім цього, особливість функціонування сучасних субкультур можна зрозуміти можна через модель «стилю життя». Визначають, що на відміну від тривалої належності до певної групи, сучасна людина жадає вільно обирати, змінювати вподобання і ставати частиною певної субкультури більш легко, ніж це було в минулому столітті. В теперішній реальності «стилі життя» розкладені наче як в супер-маркеті і стали частиною споживчої буденності. Разом з цим, багато хто вважає, що саме поняття субкультура можна вважати

⁴² Там само. С. 141

⁴³ Там само, Тетяна Щепанська. Теорія субкультур. С. 98.

⁴⁴ Там само, Тетяна Щепанська. Теорія субкультур. С. 97–98.

практично відмерлим та застарілим, оскільки люди більше не сприймають своєю центральною ідентичністю належність до субкультури, а позерство (про тих, хто виділяє зовнішність єдиним атрибутом належності до субкультури) стало повсякденним явищем, так само переживши трансформацію⁴⁵. Однак, насправді не все так просто, британський дослідник Пол Ходкінсон при вивченні субкультури сучасних британських готів виявив, що їхні дії відрізняються від простого «стилю життя» яке передбачає мінливе і своєвольне об'єднання людей. Напроти, існує певна «стрижнева» група, що активно проявляє себе всередині цієї субкультури. Серед притаманних рис цієї групи дослідник виділив: подібність вподобань, відчуття групової ідентичності, реалізація ритуалів та самостійність. П. Ходкінсон додав, що досі рано викидати термін субкультури на «смітник історії соціології», оскільки трансформація цього явища відбувається по сьогодні. Субкультури мають відповідь не лише на потребу молоді в ідентифікації та компенсації соціальної несправедливості, а і в естетизмі, які «виділяють» ці субкультурні групи⁴⁶.

Цікавий момент в тому, що для стилів життя спільним акцентом, який визначає їх соціальну життєздатність являються символи та ритуали. Доволі часто, в сучасному світі людей провокує доєднатися до субкультури не ідеологія окремої групи, а її фізична реалізація. Це говорить про жадобу спожити вже готовий ідеологічний продукт, який настільки кричуще себе демонструє, що не потребує «зайвих пояснень». Реалізація ця зазвичай уособлюється в специфіці поведінки, музикальних вподобаннях, стилі одягу, або в дозвіллі. Так чи інакше, для нашого часу це найбільш притаманний формат влиття в молодіжну групу. Таке проведення часу все більше віддаляється від витоків, оскільки усвідомлене протистояння вищій культурі має дедалі менше сенсу⁴⁷. Це відбувається завдяки поступовому зникненню

⁴⁵ Там само, Е.А. Глебова. Тенденции развития западной молодежной субкультуры. 140.

⁴⁶ Там само, Maksim Kudryashov. Субкультура: Зачем она была нужна и что будет после неё? Назад к Структуре?

⁴⁷ Там само, Е.А. Глебова. Тенденции развития западной молодежной субкультуры. С.140

публічної сфери⁴⁸, яку вже «не можна нічим здивувати» (завдяки формулюванням на кшталт «кожна особа індивідуальність», «будь креативним»), тому, начебто, в усталеній субкультурі більше не має потреби. Сучасний образ таких угруповань західні науковці кличуть «neo-tribes», тобто новітні племена. «Відмінними особливостями від їхніх попередників являються: мінливість самоідентифікації, аполітичність, орієнтація на задоволення та споживче відношення»⁴⁹. Але, все ж, дотримання і бажання транслювати символи чи ритуали буде існувати, доки, це йде на користь та наповнює життя більшими смислами⁵⁰. У сучасної людини ідентифікаційних смислів через споживчу модель існування настільки «багато», що вона лишається виснаженою від біганини та бажання якомога більше відчутти, спробувати, але відчай все одно приводить до «духовних дверей» та психотерапії. Такі нетривалі стилі життя, в цьому сенсі, - вихід, оскільки вони спрямовують до кращого розуміння себе та пошуку друзів. Хоч, зазвичай перебування в субкультурі залишається періодом до часу входження в дорослий світ.

Підсумовуючи, можна сказати, що ключовими ознаками субкультур сучасності є: стиль життя як основна модель перейняття, споживання чужих образів, аполітичність, мінливість самоідентифікації, суто естетичне захоплення замість фольклорного заглиблення та змішування субкультурних рис. Ці ознаки досить відрізняються від класичних субкультурних угруповань середини минулого століття, і це зрозуміло. Якщо їх порівнювати, що для класичних субкультур характерна більша сталість перебування в певній групі та сильне асоціювання своєї ідентичності з певною ідеологією субкультури.

⁴⁸ Славой Жижек. Против прав человека [Електронний ресурс] / Славой Жижек // свободное марксистское издательство. – 2005. – Режим доступа до ресурсу: <https://fmbooks.files.wordpress.com/2010/08/zizek-text.pdf>. С. 6.

⁴⁹ Там само. Е.А. Глебова. Тенденции развития западной молодежной субкультуры. С.140.

⁵⁰ Там само. Е.А. Глебова. Тенденции развития западной молодежной субкультуры. С. 140-141.

Спільним можна вважати те, що в період досягнення дорослого віку багато хто полишав місце в молодіжній групі.

2 РОЗДІЛ. ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ СУБКУЛЬТУРИ ХІПІ

60-ті роки XX ст. – це час, коли в Сполучених Штатах Америки відбуваються суттєві зміни в політичному, суспільному, культурному житті. З одного боку уже забулися жахіття Другої Світової війни та великої депресії, настало стабільне зростання економіки, а громадяни звикли до більш-менш комфортного й забезпеченого життя. З іншого - війна у В'єтнамі все ще тривала, забираючи людські життя та викликаючи невдоволення американців. Стабілізація економічної ситуації дозволила уважніше приглянутися до інших проблемних точок політичного життя держави: – відсутнього браку реальних демократичних прав і свобод, консервативності суспільної думки тощо. Явище деперсоналізації, яке сприймалося абсолютно рутинним елементом життя суттєво переосмислюється в цей час. Молоде покоління американців починає рух за утвердження демократичних цінностей, що виливається у проведення потужних маршів за розширення прав громадян та досягнення більшої особистісної свободи, в тому числі щодо організації приватного, інтимного життя. Це явище отримало назву «сексуальної революції», воно поклало початок суспільному толеруванню вільних сексуальних стосунків, в яких поняття «кохатися» подекуди почало зводитися до «задовольняти фізіологічну потребу в сексі» а поява перших протизаплідних таблеток «Enovid»⁵¹ зробила цей процес умовно більш безпечним для жінок. Сексуальна революція була масовим молодіжним рухом, який охопив увесь Західний Світ і справді призвів до принципових зрушень у суспільній свідомості, до появи нової системи цінностей, яка залишається цілком актуальною і нині.

В цьому ж руслі з'являється низка інших молодіжних рухів та субкультур, представники яких, протестуючи проти дійсності, що їх оточувала та не приймаючи її, все ж не зуміли згенерувати потужної позитивної програми, тому відносно швидко вичерпали свій потенціал і припинили своє існування,

⁵¹ Ibid. Micah L. Issitt. Hippies A Guide to an American Subculture. P. 14.

а проте, залишили відчутний слід у сучасній глобальній культурі. Діяльність цих контркультур можна трактувати як форму протидії явищу деперсоналізації, з метою віднаходження власного шляху самоспрямування. До їх числа належить і субкультура «хіпі», котрій присвячено цю наукову роботу.

Перш, ніж перейти до аналізу окремих феноменів субкультури хіпі, належить познайомитися з тими подіями, котрі стали визначальними для її становлення. Насамперед це діяльність хіпі у Сан-Франциско, яке саме в 1960-х переживає період свого поновного розквіту і позиціонує себе як місто інтернаціональне, відкрите до нових соціальних віянь, місто молоді та студентства. Також це проведення великих музичних фестивалів та концертів, що дозволило популяризувати засади культури хіпі, зробити їх цікавими та привабливими в т. ч. для молоді, яка не вважала себе причетною до цієї субкультури. Врешті це організація комун як втілення утопічних мрій багатьох попередніх поколінь мислителів про можливість повернення до того типу життя, де праця не є примусом, а наявність приватної власності – не є цінністю.

Хронологічно основні події, про які йтиметься далі, можна вибудувати у такому порядку: поява комуни Drop City 1965 року, діяльність анархістського руху The Diggers 1966-1967, гучний фестиваль «Be-In» 14 січня 1967 року, поп-фестиваль Монтерей, 1967 року, «Літо кохання» 1967, події в парку Берклі у квітні 1967, фестиваль Вудсток 15-17 серпня 1969.

2.1. Хіпі в Сан-Франциско

З початку 1960-х район Хейт-Ешбері у місті Сан-Франциско (США, штат Каліфорнія) стає осередком для не популярних музикантів та мандрівників. Серед основних причин такої локалізації виділяють те, що район вирізнявся з-поміж інших дешевою нерухомістю та історично закріпленою за ним районом «богемністю». Так на тривалий час район Хейт-Ешбері стає центром для контркультурної молоді, а особливо для субкультура хіпі⁵².

Варто сказати, що це середовище все більше ставало осередком саме для хіпі, оскільки там відкривалися локації, які популяризували «їхню» музику, творчість, підпільні ідеї, специфічні знання про східні релігії, де вільно розповсюджувалися наркотики тощо. Тобто, усі важливі елементи, які, сформували образ хіпі походили саме з Хейт-Ешбері.. Саме тому це явище було абсолютно «живим» і формувалося на очах, особливо впродовж 1965-67 років. Подалі розповім про основних діячів і локації району Хейт-Ешбері, які дуже вплинули на субкультуру хіпі.

1962 року відкриває свої двері кафе «Blue Unicorn», а у 1965 воно стає одним з ключових місць, де збиралися представники контркультури. Кав'ярня була популярним місцем у молоді, там можна було перекусити, таємно купити марихуану, послухати живу музику, взяти книгу, пограти в шахи і, а ціни там були суттєво нижчими, ніж в більшості кав'ярень Сан-Франциско, про що свідчить один з плакатів (додаток 1). Ця локація являла собою доступне місце для небагатих членів суспільства таких як: художники, мандрівники, студенти та інші. Кав'ярня мала свої концептуальні особливості, які приваблювали

⁵² Kevin Mercer. HippieLand: Bohemian Space and Countercultural Place in San Francisco and San Francisco's Haight-Ashbury Neighborhood [Електронний ресурс]// Electronic Theses and Dissertations, 2004-2019. 5540. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://stars.library.ucf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=6540&context=etd>. p.25-26.

спочатку бітників, а згодом хіпі, адже, власник Херб Джагер сам належав до цих рухів, а отже, поділяв інтереси молоді⁵³.

Наступним знаменитим місцем, справило вплив на формування образу хіпі був «The Psychedelic Shop», відкритий 1966 року. Братами Джеєм та Роном Телінами, які «горіли» тематикою специфічного типу духовності та наркотичної трансцендентності. В основному у магазині продавали психоделічні плакати, індійські прикраси, книги, мішкуватий одяг та допоміжні атрибути для вживання наркотиків.. Офіційно в магазині не продавали наркотики, тому що вони були нелегальними на той період, але було помітно відверте загравання в цією темою. Організатори психоделічного магазину переймалися не стільки тим, щоб новий бізнес приносив гроші, скільки тим, щоб перетворити «The Psychedelic Shop» на культурний осередок . Саме тому через магазин розповсюджувалися підпільні газети (одна з відомих «San Francisco Oracle»), комікси митців контркультури та наркотики. Це було одне з небагатьох місць в Сан-Франциско, де юні угруповання хіпі збиралися і відчували себе прийнятими.⁵⁴

Яскравою спільнотою, яка заявила про себе в 1966 року були The Diggers. The Diggers були універсальна громада, сформована на виразних анархістських засадах. Вони займалися вуличними театральними виступами, перформансами, чим стихійно вибивали з колії буденності людей, що поспішали на роботу, тощо. The Diggers ставили під сумнів сенс заробляння грошей та усіяко іронізували над ЗМІ, які намагалися нав'язати громаді якийсь сталий образ. Спільнота зародилася з потребою у змінах, плануючи створити міні-суспільство вільне від капіталізму та грошей. Їхня справа була

⁵³ Blue Unicorn. A brief history [Електронний ресурс]. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <https://blueunicorn.webs.com>.

⁵⁴ Joshua Clark Davis. The business of getting high: head shops, countercultural capitalism, and the marijuana legalization movement / Joshua Clark Davis.. // The Sixties: A Journal of History, Politics and Culture. – 2015. – P. 4-6.

актуальною, вони влаштовували безкоштовні концерти з тодішніми відомими гуртами, відкривали «вільні магазини», роздавали наркотики, щодня видавали їжу, а також надавали потребуючим тимчасове житло.⁵⁵ Яскраві вислови, які вони залишили за собою звучали як: «Сьогодні перший день твого життя», «Роби своє».⁵⁶ Також, діяльність спільноти вплинула на появу першої безкоштовної клініки в Хейт-Ешбері, що було дуже важливо, адже хіпі часто не приймали в звичайних лікарнях.⁵⁷

1967 рік є визначним для субкультури хіпі, тому що саме літом цього року стається грандіозне масове явище, яке об'єднало хіпі з усієї Америки в Сан-Франциско. Це явище мало назву «Літо кохання». Попередниками цієї події стали фестивалі «Human Be-in» та «Monterey» які відбулися цього ж, 1967 року, та не просто залучили багато тисяч хіпі до штату Каліфорнія, а і зацікавили ЗМІ, які дуже активно стали популяризувати новомодну субкультуру. які дуже активно стали популяризувати новомодну субкультуру. Сан-Франциско називали «королівством хіпі», уся ця рекламна лихоманка призвела до того, що 100 тисяч людей приїждить до Сан-Франциско окрилені за бажанням стати частиною соціальної революції через субкультуру хіпі. Це явище було шокуючим для усіх державних органів, бо ніхто не очікував що цей молодіжний рух охопив таку велику кількість людей. Треба сказати, що «Літо кохання» було унікальним явищем, коли однодумців хіпі нарешті стало достатньо багато, аби вони могли заявити про себе як про окрему спільноту. Втім, хоч проведення фестивалю сприяло гуртуванню прихильників руху хіпі, воно мало і свої негативні наслідки, насамперед для самого міста.⁵⁸

⁵⁵ Ibid. Todd Gitlin. The Sixties: Years of Hope, Days of Rage. P. 216-218.

⁵⁶ Jay Babcock. A GUIDING VISION: A conversation with PETER BERG of the San Francisco Diggers. How important was LSD for what was going on? //Diggers Docs. [Електронний ресурс] – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://diggersdocs.home.blog/2020/09/16/peter-berg-of-the-san-francisco-diggers/>.

⁵⁷ Nina Bai. Born in the Summer of Love: The Haight Ashbury Free Clinic Transformed Drug Addiction Treatment [Електронний ресурс] / Nina Bai – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ucsf.edu/news/2017/06/407286/born-summer-love-haight-ashbury-free-clinic-transformed-drug-addiction>

⁵⁸ Ibid. Micah L. Issitt. Hippies A Guide to an American Subculture P. 42,9-10.

Сам факт залучення такої кількості людей до Сан-Франциско говорив про важливість діяльності хіпі в Хейт-Ешбері та про актуальність сповідуваних ними утопічно-руйнівних (в сенсі морально-соціального порядку) світоглядних принципів, на які у 1960-х роках у США сформувався доволі широкий соціальний запит в Америці.

Відразу після проведення «Літа кохання» деякі контркультурні осередки району мусили згорнути свою діяльність, серед них The Diggers та The Psychedelic Shop. Цей вчинок наглядно ілюструє їхню політичну позицію, тому на це слід звернути особливу увагу. Головною причиною припинення їхньої діяльності було те, що значна кількість людей, які влітку 1967 року прибули у Сан-Франциско, вирішили залишитися в місті. Через це збільшився інтерес ЗМІ до Сан Франциско. Комерційні агенції почали проводити регулярні туристичні тури «нашумілими» локаціями Каліфорнії. Все це призвело до того, що у Хайт-Ешбері та близьких районах стрімко зростала наркоманія, безпритульність, бідність, насилля (у тому числі по відношенню до самих хіпі), десятки жінок були зґвалтовані. Усі ці фактори перевищували межі дозволеного для самих контркультурних громад, які не очікували такого. Результатом цієї ситуації було театральне видовище, яке здійснили члени The Diggers 10 жовтня 1967 року. Вони провели марш «Смерть хіпі» пройшовши в оточенні натовпу районом Хайт-Ешбері з труною в руках та адресуючи своє послання приїжджим хіпі.⁵⁹ Мері Каспер, учасниця маршу, пояснила це так: «Ми хочемо дати сигнал того, що все скінчено, залишайтеся там де ви є, несіть революцію туди, де проживаєте та не приїздіть сюди, бо все скінчено».⁶⁰ На

⁵⁹ Nuala Sawyer Bishari. Sex, Drugs, and Rock 'n' Roll '67: Prostitution, Overdoses, and STDs [Електронний ресурс] / Nuala Sawyer Bishari // sfweekly. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.sfweekly.com/news/feature/sex-drugs-and-rock-n-roll-67-prostitution-overdoses-and-stds/>.

⁶⁰ Robert Love. Celebrating the 50th Anniversary of the Summer of Love [Електронний ресурс] / Robert Love – Режим доступу до ресурсу: <https://www.aarp.org/politics-society/history/info-2017/remembering-the-summer-of-love-50th-anniversary.html>

часть маршу було офіційно зачинено The Psychedelic Shop, який поділяв принципи The Diggers.

З цього можна зробити висновок, що спільнота The Diggers та The Psychedelic Shop не відносилися до своєї діяльності як тільки до бізнесу, вони робили те, у що вірили. І в цьому було більше відвертості ніж страху перед «системою».

Окремо варто сказати про діяльність The Diggers на той час, яка була справжнім «ковтком повітря», вельми необхідним у в Хейт-Ешбері. Адже ця група людей на практиці продемонструвала, що можливо жити по-іншому, і в цьому немає нічого поганого якщо це свідомий вибір особи. Діяльність The Diggers можна вважати тією, яка сформувала ідеологічну складову субкультури хіпі, реалізувавши її на практиці.

Після описаних вище подій активна діяльність контркультури в Хейт-Ешбері зменшилася і вже не так мозолила очі владним органам. Але, сама субкультура хіпі не припинила своїх пошуків нових зручних локацій, а Сан-Франциско на певний час перестає бути в центрі їхньої уваги.

Наступною і останньою визначною датою про яку необхідно сказати є подія в парку Берклі в квітні 1969. Слід зазначити, що сам парк знаходиться у місті Берклі, а локаційно це штат Каліфорнія, де спостерігалася висока концентрація контркультури хіпі.

Йдеться про низку випадків, які сталися біля університету Каліфорнії, де було заплановане будівництво паркінгу та ігрових полів. Тривалий час знесені задля будівництва паркінгу будівлі залишалися закинутими, оскільки в університета закінчилися кошти на його будівництво, а сама територія являла собою поле, що перетворювалося на смітник. З 20 квітня по 14 травня 1969 стається дивина, з'являються добровольці, які захотіли перетворити це місце

на парк. Вони засипали територію ґрунтом, посадили квіти й дерева, проклали цегляні доріжки та встановлювали гойдалки. І все начебто було мирно. Однак, владі вже давно не подобалися анархістські витівки хіпівської молоді і вона вирішила не дослухатися до громади. Відбувалися перемовини, і хоч представники влади пообіцяли, що не будуть чіпати парк, вже 15 травня його обгородили парканом та закрили. Оскільки в цей день відбувався ще й інший мітинг проти арабо-ізраїльського конфлікту, то його учасники доєдналися до акції за збереження парку, виявилося, що у вирішення даної конфліктної ситуації долучилося значно більше людей, ніж очікувалося. Були спроби демонтувати будівельний паркан. На заваді стала поліція, якої кількісно хоч і було менше, ніж протестувальників, але була озброєною. В цей день відбулася затяжна битва між активістами та правоохоронними органами, які були безжальні. В результаті зіткнення помер один студент, 128 людей було поранено. Цей день було ознаменовано як «Кривавий четвер».⁶¹

Ця сутичка яскраво продемонструвала, наскільки значною була прірва між соціумом та інституціями влади, які в теорії мали функціонувати колективно. Також, варто наголосити на екологічній потребі людей, яка була продемонстрована у спонтанному бажанні насадити дерева, кущі та квіти. Саме в цих двох формах дії, опору владі та екологічній відвертості і простежується контркультурна свідомість хіпі. На прикладі події у Берклі, можна побачити як соціальні настрої змінилися за 9 років активної діяльності американської контркультури. Це призвело до переусвідомлення державних обмежень як умовностей, саме у той момент, коли громада усвідомила себе готовою чинити опір, слідуючи власним принципам.

⁶¹ JAY BARMANN. A Brief History of Berkeley's People's Park, Born 50 Years Ago Today [Електронний ресурс] / JAY BARMANN.— Режим доступу до ресурсу: <https://sfist.com/2019/04/20/a-brief-history-of-berkeleys-peoples-park/>.

Розглянувши діяльність і осередки субкультури хіпі у Сан-Франциско та дещо ширше – в штаті Каліфорнія, можна сказати, що у 60-х роках ХХ ст особливого колориту ця місцевість набула саме завдяки діяльності контркультурно спрямованої молоді, яка хотіла порушувати правила і формувати нові уявлення про ці правила. Саме субкультура хіпі на цьому фоні була угрупованням освічених молодих людей, які не вбачали насолоди в житті, яке продумане за них наперед якимись іншими людьми, тому, зрештою, вони чинили всупереч обмежуючим настановам держави, батьків чи суспільної думки. «Важлива дія, а не причина»⁶², саме так було написано на одній з афіш The Diggers 1967 року.

2.2. Фестивалі і музична сцена

Важко переоцінити значущість музики у формуванні культури хіпі. Музика для представників хіпі була однією з можливостей вирватися за межі набридлої буденності. Не можна сказати, що хіпі слухали щось одне, конкретне, однак, аби скласти вірне уявлення про цей час і умови розповсюдження музики, почнемо з витоків.

Перш за все треба сказати про музичну сцену Сан-Франциско, тому що в цьому місті концентрувався андеграунд і саме там зароджувалися перші «зірочки», в подальшому, світового рівня. Людиною, яка відкрила і популяризувала «психоделічну сцену» Сан-Франциско був Чет Хелмет. Він і його команда в 1965 році створюють осередок продюсування музики «Family Dog Productions». На початку їхньої діяльності це місце було концертним залом під назвою «The Family Dog», де регулярно проводилися

⁶² All in all, dear friends, this promises to be an interesting summer. [Електронний ресурс] // The Digger Archives. – 1967. – Режим доступу до ресурсу: https://www.diggers.org/bibcit_fulltext_SQL.asp?bib2=10.

концепти. З «The Family Dog» у Сан-Франциско починали такі відомі гурти як: Big Brother and the Holding Company, Grateful Dead, Jefferson Airplane, The Doors, Canned Heat та інші. Тобто, можна сказати, що подальші фестивалі, які асоціюються з субкультурою хіпі базувалися саме на цій музичній сцені, її артистах.⁶³

Варто перейти до фестивалів як ключового способу сколихнути буденність. Фестивалі були не лише способом «переключитися, вони також спонукали до об'єднання людей схожих поглядів. Тому, велика кількість знайомств, комунікації, форм чистого вираження любові та обміну наркотиками відбувалася саме на фестивалях. Тому хіпі розглядали фестивалі як своєрідне сакральне дійство, спрямоване на підтримування «діонісійського» начала в цій субкультурі.

Умовно, першим гучним фестивалем у Каліфорнії став «Human Be-In». Він був влаштований аби виразити колективний опір закону 1966 року, який забороняв наркотик ЛСД в штаті Каліфорнія. Подія, що отримала колоритну назву «зібрання племен», по суті не була мітингом, але до неї долучилася більша частина контркультурної інтелектуальної спільноти Сан-Франциско. Інформація про подію поширювалась у 5 випуску підпільної газети San Francisco Oracle. Цей фестиваль відрізнявся від інших подій такого ж характеру тим, що його організовували активісти та всі охочі, без фінансування чи втручання державних інституцій і навіть без дозволу на його проведення. Більшість благодійних організацій Хайт-Ешбері самостійно регулювали усі організаційні питання на фестивалі. Безпосередньо в день 14 січня 1967 року, в парку Золоті ворота на подію прибуває більше 20 000 людей, які хочуть почути те, чого їм не говорять по телевізору. Програма події передбачала виступи різних відомих людей: містиків, що захоплювалися

⁶³ Chet Helms And The Family Dog [Електронний ресурс] // gigslist. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gigslist.info/editorial/2019/2/26/chet-helms-and-the-family-dog>.

індіанською духовністю, ідейних діячів молодого покоління, новомодних психологів, письменників, поетів біт-покоління, андеграунд музикантів тощо.⁶⁴ На події мовилося про важливість екологічної усвідомленості, розширення свідомості, про проблему обмеженості особистісних прав, про концепції політичної децентралізації та миру тощо.⁶⁵ Місцеві органи поліції та національні ЗМІ були вражені такою кількістю людей, які прибували в місто з усієї Америки. Тому, після цієї події хіпі Каліфорнії значно прикували до себе увагу, а субкультура, і музика, в свою чергу, отримувала все більше поціновувачів.

Наступним відомим фестивалем 1967 року став Монтереї в Каліфорнії. Він тривав з 16 по 18 червня і зумів зібрати близько 100 000 тисяч людей. Причина цього була в тому, що хіпі потроху ставали популярним явищем завдяки діяльності ЗМІ, а цей фестиваль, практично був першим виходом музичної сцени Сан-Франциско на серйозний рівень, саме тому до концерту була прикута значна увага. Через це багато хто приїздив з віддалених міст країни аби відчувати себе частиною субкультури. Фестиваль Монтереї був сконцентрований на популярній музиці тогочасних артистів, таких як: Jefferson Airplane, The Who, The Jimi Hendrix Experience, Big Brother and the Holding Company, The Mamas & the Papas та інші. Після цього фестивалю популярність цих артистів і психоделічного року як жанру музики дуже зросла. На подію зібралася грандіозна кількість людей, ймовірно, на це значним чином вплинуло те, що фестиваль був благодійним, а ціни на білети доволі дешевими (від 3 до 6,50 доларів на день).⁶⁶ Попри грандіозний успіх фестивалю, для багатьох бувалих хіпі ця подія свідчила про зміни, які

⁶⁴ Evie Johnson. Human Be-In, 1967 [Електронний ресурс] / Evie Johnson // foundsf. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://www.foundsf.org/index.php?title=Human_Be-In,_1967.

⁶⁵ Ibid. Micah L. Issitt. Hippies A Guide to an American Subculture . P. 120.

⁶⁶ Ben Sisario. Monterey Pop, the Rock Festival That Sparked It All, Returns [Електронний ресурс] / Ben Sisario – Режим доступу до ресурсу: <https://www.nytimes.com/2017/04/14/arts/music/monterey-pop-festival-50th-anniversary.html>.

відбуваються з субкультурою, адже набуваючи масовості вона прогнозовано все більше відчужувалася від автентичності і власних витоків.⁶⁷

Найвідомішим в цьому списку фестивалів вважається Вудсток, який тривав з 15 по 17 серпня 1969 року. Легендарність фестивалю приніс не один фактор, а дивний збіг низки різних обставин, які надали події специфічного шарму. Вудсток проходила в місті Бетел, воно являло собою доволі велику територію, що була оточена фермерськими угіддями та полями. Фестиваль влаштовували особи, які мали практичну мету, а саме заробити грошей та славу на спільному виступі популярних тоді музикантів. Але, все було не так просто, як вони очікували. Перед підготовкою до фестивалю фермери, які жили в околицях міста були сильно проти події, але до них ніхто не дослухався. Окрім цього, сам фестиваль був погано скерований і вже на початку події, організатори стали потерпати від збитків. В перший день на фестиваль приїхало близько 300 тисяч людей, багато хто відмовлявся купляти білети і самовільно заходив на територію фестивалю, такий натовп було просто неможливо контролювати, тому організатори вирішили просто зробити вхід безкоштовним. На фестивалі Вудсток в загальній кількості прибуло близько 400 тисяч людей, які хотіли гарної музики, миру та веселощів. Музика, що лунала зі сцени належала таким виконавцям як: The Who, Janis Joplin, Creedence Clearwater Revival, Jimi Hendrix, Jefferson Airplane та інші. Незручностей додавала погана погода, але цікаво те, що для більшості це не було проблемою. Навпаки, ці фактори об'єднували людей і закріпили за фестивалем славу мирної події сповненої наркотиків, веселощів, нудизму, сексу та музики. Наслідки події були чималі, більшість урожаїв та угідь були затоптані, зламані, а відвідувачі залишили по собі купу сміття. Для організаторів фестивалю це був фінансовий провал, оскільки вони не лише понесли чималі збитки, а і отримували багато судових

⁶⁷ Ibid. Micah L. Issitt. *Hippies A Guide to an American Subculture*. P. 9, 42.

позовів від фермерів, які зазнали матеріальних втрат.⁶⁸ Однак, об'єктивно фестиваль Вудсток був культовою подією, яка згуртувала людей навколо доброї музики та миру. Сам фестиваль був суперечливим, але по своєму, відобразив бажання молодого покоління реалізувати свої почуття через музику, не дивлячись на виразні комерційні інтенції його організаторів.

Останнім фестивалем, про який слід тут згадати, є Альтамонд. Саме він, врешті, засвідчив початок занепаду як субкультури хіпі, так і сповідуваних його представниками ідеї миру, психоделічної музики тощо. Музичний фестиваль Альтамонд відбувся 6 грудня 1969, він був влаштований на автодромі Альтамонд в Каліфорнії. Це був безкоштовний фестиваль, який в теорії планувався як друга ітерація Вудстоку. На нього були запрошені популярні The Rolling Stones та інші гурти, тому не дивно, що загалом прибуло близько 300 тисяч людей. Hells Angels представники субкультури мотоциклістів, що були запрошені на фестиваль для його охорони, самі ж спричинились до насильства та кровопролиття, яке там сталося. Неодноразові бійки з натовпом, грубе поводження з потерпілими від наркотиків та самими виступаючими, тривали впродовж усієї події. Безпосередньо на концерті було чимало хіпі, які постраждали по великому рахунку через принципові ідейні відмінності з Hells Angels. Фінальним і жахливим актом стало вбивство 17 річного афроамериканця Мередіта Хантера кількома членами Hells Angels. Загалом, на фестивалі сталося 3 випадкові смерті і одне вбивство, що створило репутацію жахливого дня рок-н-ролу. Можна сказати, що атмосфера «любові і добра», яка була присутня на усіх попередніх, музичних фестивалях була «вирізнана» на Альтамонді, а все що сталося там, являлося чимось, абсолютно не припустимим.⁶⁹ Як влучно сказав музичний критик Роберт Крісгау про цю

⁶⁸ Sean McKean. Beyond the Myth: A deeper look at the 1969 Woodstock Festival [Електронний ресурс] / Sean McKean – Режим доступу до ресурсу: <http://www.woodstockpreservation.org/Essays/SMcKean.htm>.

⁶⁹ The Hells Angels Brought Death To Rock And Roll's Worst Day [Електронний ресурс] // THE RAVEN REPORT. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://web.archive.org/web/20161116164203/https://theravenreport.com/2016/10/31/rock-and-rolls-worst-day-this-1969-concert-ended-in-death/>.

подію: «фестиваль стали сприймати як завершення епохи, тому що вона закінчилася такою складною метафорою».⁷⁰

Описавши більшість важливих фестивалів для субкультури хіпі треба відмітити, що значна частина з них відбувалася саме в штаті Каліфорнія, що є не випадковим. Безперечно, якусь кількість фестивалів тут не згадана. Втім мета цього огляду полягало не у тому, щоб надати максимально вичерпну інформацію про музичні події за участі хіпі, а в тому, аби показати, якими важливими вони були у процесі формування цієї субкультури, як могли сприяти її розквіту, але врешті викрити найбільш слабкі, антигуманні риси її ідеології та сигналізувати про її згасання. Саме ця сукупність дуже різних за суттю явищ, яка об'єднувала описані музичні фестивалі, зробила їх унікальним продуктом 1960-х. Фестивалі, також, можна вважати формою протидії деперсоналізації, тому що, як явище, вони істотно сколихувала буденність від рутини і обмежень у поведінці. Разом з тим, ілюструючи, що усе це умовності.

2.3. Комуни

Ще одне явище, про яке належить згадати в контексті даного дослідження, це комуни, які трактувалися хіпі як альтернативний спосіб суспільного життя. Причин для цього можна виділити декілька. По-перше, на думку хіпі, життя в місті передбачало постійне співіснування з негативною енергетикою, якої вони прагнули уникати. По-друге, людям з цінностями хіпі було складно реалізовувати свої утопічні мрії в місті, набагато простіше та ефективніше для них було намагатися втілити свої наміри на окремому клаптику землі. І по-третє, комуна часто являла собою спільноту людей з подібними цінностями і поглядами на життя, що, нарешті, надавало хіпі відчуття безпеки і прийняття,

⁷⁰ Ibid. Micah L. Issitt. *Hippies A Guide to an American Subculture*. P. 12-13.

якого так бракувало у великих містах. Також могло бути чимало приватних причин для того, щоб піти у комуну, і представники хіпі, відчуючи потребу в такому способі життя, по-своєму намагалися її реалізовувати.

Умовно перший випадок самовільного переселення представниками хіпі в комуну фіксується 1965 р., коли три колишніх студенти Джин Бернофські, Джо Енн Бернофські і Кларк Річерт з факультетів режисури та мистецтва вирішили придбати землю неподалік від гучного міста в штаті Колорадо. Та територія на момент купівлі була не доглянутим пасовищем для кіз. Насправді, те у що перетворилося це пасовище вважається комуну нового типу, завдяки концептуальній ускладненості цього явища. Безпосередню комуну назвали «Drop city», а засновники взяли собі нові імена, які символізували перший день їхнього нового життя. Ціннісно важливими для себе засновники комуні уважали мистецтво, вживання наркотиків, пацифізм, анархію та сексуальну свободу. Шляхом творення нової, експериментальної домівки, ініціатори хотіли вивільнити свої відверті бажання та утопічні мрії. Безпосередня архітектура комуні формою нагадувала геодезичний купол. Ці конструкції будували зі сміття, кришечок від пляшок, ліпнини, дротів, листового металу з автомобільних дахів та інших матеріалів, які знаходили. Купольна архітектура стала уособленням творчої філософії цієї комуні. Стосовно ідеологічного підґрунтя лідерів «Drop city», то вони виступали проти концепту найманої праці та грошей, тому що це перетворювало людину на психологічно залежну. У комуні не було єдиного гуру, який би спрямовував спільноту, навпаки, всі намагалися притримуватися рівності. Самі жителі комуні не працювали, але, можна сказати, що, цю діяльність вони замінили на мистецтво. Всередині куполів, практично, кожен предмет був наповненим певним типом енергії та кольоровим, що було своєрідним протиставленням життю в місті, де більшість предметів суто функціональні. Загалом, комуна була відкрита до приїжджих, але лише в тому випадку, якщо вони поділяли принципи засновників. Така спільнота існувала успішно 4 роки з постійною кількістю жителів 15-20 осіб.

Проблемою, яка врешті посприяла розпадові комун, виявилася надмірна увага до них з боку ЗМІ. До комуни все частіше стали приїжджати люди, які ставилися до засад, на яких було її засновано, без належної поваги, руйнуючи засадничу ідею функціонування цієї спільноти. Проблеми, які вплинули на розпад з'явилися у формі ЗМІ. Врешті, лідери комуни все більше відчужувалася від власної ідеї «Drop City» та згодом покинули її. Головними досягненнями цієї комуни можна вважати сміливість, тому що відкинути соціальні формальності та звичне життя в місті було не простим рішенням для студентів. Так чи інакше, «Drop City» зуміло стати справжнім місцем паломництва для мандрівників та приїжджих хіпі.⁷¹ Що ще раз підкреслювало необхідність появи комун нового типу в Північній Америці 60-х рр. XX ст.

Другою відомою комуною, про яку належить тут згадати, була «The Farm». В 1971 році у сільську місцевість Тенесі приїхало близько 300 осіб під негласним керівництвом Стівена Гаскіна аби оселитися там. Цими людьми в основному були слухачі курсу курсу «Monday Night Class», який він Стівен Гаскін. Це був не звичайний курс, оскільки там обговорювалися усі актуальні для молоді теми, починаючи від сексу закінчуючи релігією, але з позиції «академічної контркультури». Це справді була необхідна на той час освітня модель, яка допомогла значній кількості молоді по-новому усвідомити себе та дійсність, у якій вони опинилися. Кількість осіб, які відвідували курс, як на той час була грандіозною, було залучено близько 1500 слухачів. Після закінчення курсу Стівен Гаскін як гуру продовжив свою діяльність, але вже поза межами академії. Більшість людей, яка приїхала жити в комуну були саме студентами. Загалом, життя, яке вела спільнота в комуні відрізнялося від суспільного уявлення про лінових хіпі. Вони обробляли поля, побудували собі комфортну інфраструктуру та працювали на сусідні фермерські громади, тобто, вели протилежний міським хіпі спосіб життя. Їхніми загальноприйнятими концепціями в спільноті було: дотримуватися вегетаріанства, не коїти

⁷¹ TIMOTHY MILLER. The 60s Communes Hippies and Beyond / TIMOTHY MILLER., 1999. – 529 P. – 31-40 p.

насилля, дотримуватись мінімалістичного способу життя та бути духовно насиченими. Окрім цього, в громаді існував неписаний кодекс норм, який спрямовував до особистісної відповідальності. Ці норми звучали так: не жити за рахунок держави, не вступати в безвідповідальні сексуальні стосунки, не мати дітей поза шлюбом, не вживати алкоголь і т.п. Стосовно духовного аспекту цієї комуні, то вона не була особливо релігійною, скоріше їй були притаманні мультикультурні духовні вчення, а самі члени комуні були вільні у виборі власного сповідання. Загалом спільнота була відкрита до охочих людей, і надавала безкоштовне житло на декілька днів або залюбки приймала нових людей до ферми.⁷² Комуна переживала свої зльоти та падіння, але не дивлячись на це, продовжила своє існування і функціонує по сьогодні.⁷³

Таким чином, описавши дві відомих випадки переходу з міської форми життя до комунальної, підведу підсумки. Комуні з'явилися в період, коли раціоналізація та деперсоналізація у різних сферах людського буття ставала всеохоплюючою. Відтоді стало нормою відчувати дефіцит реалізації чуттєвої та духовної сторони життя. Комуні були дієвим способом протистояння цій деперсоналізації. Досвід комунального життя 1960-х являв собою яскраву демонстрацію того, що молоде покоління не бажає відчужуватися та жертвувати власними мріями задля дотримання старих соціальних норм, натомість має відверте бажання експериментувати та шукати шляхів до максимального самовираження. Цей факт являвся наслідком розриву поколінь і ознаменував собою бунт на рівні свідомості, який приніс численні соціальні зміни в майбутньому.

⁷² Kevin Mercer. THE FARM: A HIPPIE COMMUNE AS A COUNTERCULTURAL DIASPORA [Електронний ресурс] / Kevin Mercer. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://stars.library.ucf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2281&context=honorstheses1990-2015>. Р. 1,6, 12-15,22, 57-59.

⁷³ the farm community [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://thefarmcommunity.com/>.

Познайомившись з основними локаціями та формами діяльності субкультури хіпі у 1960-х ХХ ст. підведемо підсумки. Формування субкультури відбувалося не з пустого місця, духовні пошуки молоді розпочалися з експериментів у музиці, зацікавленнях різновидами східної філософії, релігії, інтересу до наркотиків, спробах альтернативного способу життя та самовираженні. Локація в Хейт-Ешбері була ідеальним місцем для розповсюдження ідей хіпі, контркультурний фундамент був закладений історично і усього лише чекав активних дій від них. Субкультура в Сан-Франциско зароджувалася з окремих ініціатив, анархістських витівок та охочих активістів. В результаті стало зрозуміло, що це не з представниками хіпі якісь проблеми, а з уявленнями представників старшого покоління американців про нормальний стан дійсності та унормоване щасливе життя. Молоді люди не хотіли ставати жертвами деперсоналізації, тому, віднайшли свій спосіб опору «системі». У таких виявах субкультури як: комуни, фестивалі та екологічні акції можна побачити безпосередні форми протистояння і спроби самозбереження. Контркультура хіпі шукала для себе способи самовиявлення і ці способи були соціально неприйнятними, але для них не було іншого шляху вирватися з обмежень, ніж робити все всупереч загальноприйнятим нормам.

РОЗДІЛ 3. ВПЛИВ АЛЛЕНА ГІНЗБЕРГА ТА АНАРХІСТСЬКОГО РУХУ THE DIGGERS НА СТАНОВЛЕННЯ СУБКУЛЬТУРИ ХІПІ

До аналізу праці А. Гінзберга «Публічна самотність» 1966 року створення мене спрямувала стаття Моргана Шиплі «Hippies and the Mystic Way: Dropping Out, Unitive Experiences, and Communal Utopianism» 2013 року. Про це варто сказати на цьому етапі роботи, оскільки ця стаття дуже чітко проводить зв'язок концепцій Гінзберга з ідеологічною стратегією хіпі по поверненню людства до власного, природного початку, але в постіндустріальних умовах. Це можна сказати, тому що в статті автор самостійно аналізує роботу поета-бітника і проводить аналогію з діяльністю субкультури хіпі на прикладі різних теоретичних і практичних їх виявів. Автор вважає роботу А. Гінзберга уособленням ідей утопізму і ключом, до розуміння діяльності хіпі, їхнього містичного знаку ідеології капіталізму, інституціям та соціуму. Серед основних прикладів стратегії соціальної трансформації, автор наводить кидання університету, прийняття ЛСД та створення комун. Також, Морган Шиплі згадує The Diggers як практичний вияв філософії хіпі⁷⁴. Робота М. Шиплі не лише спрямувала мене до глибшого аналізу статті А. Гінзберга, а і допомогла зрозуміти концепцію зв'язку наркотиків з соціальною революцією. Варто перейти до самого аналізу праці поета-бітника.

3.1. Загальний огляд статті А. Гінзберга

У цьому розділі центральною темою мого дослідження буде стаття Аллена Гінзберга «Публічна самотність»⁷⁵. Цей текст дасть мені можливість проаналізувати значущість теми деперсоналізації для американського середовища середини 1960-х. Необхідно прояснити, хто взагалі був цей Аллен

⁷⁴ Ibid. Morgan Shipley. Hippies and the Mystic Way: Dropping Out, Unitive Experiences, and Communal Utopianism. P. 232–238.

⁷⁵ Ibid. Allen Ginsberg. Public Solitude [Електронний ресурс] / Allen Ginsberg // East Village Other – Режим доступу до ресурсу: <https://universeisland.wordpress.com/2016/09/28/public-solitude-allen-ginsberg-essay/>.

Гінзберг і чому його постать важлива для субкультури хіпі, на прикладі його статті.

Аллен Гінзберг потужний ідеолог субкультури бітництва, він входив до головної плеяди авторів цього контркультурного руху та покоління в цілому. Поет мав дуже насичене життя і поєднував в своїй індивідуальності чимало ролей. Він був громадським активістом, поетом, буддистом, виступав за легалізацію наркотиків, опонентом війни у В'єтнамі, поборником свободи соціальних меншин, вчителем, духовним вчителем і т.д. Загалом, Аллен Гінзберг був відкритий до контркультурних рухів і не концентрувався лише на бітництві. Він вбачав свою роль у допомозі і співпраці з різними рухами, які підпадали під його цінності, були йому близькі.⁷⁶ Субкультура хіпі була наступницею субкультури бітників і дуже потребувала мудрих дорослих, які би її спрямували. А. Гінзберг, як носій унікальних на той час знань став справжнім гуру для цієї субкультури, його досвід у індуїстській філософії, літературний хист та есенціалістські твердження стали зразковими для тодішньої молоді. Поет в свою чергу бачив за необхідне спрямувати американську молодь як еквівалент майбутнього Америки, яка ще має навчитися розуміти себе.

Текстуально, стаття «Публічна самотність» не велика за об'ємом, однак, має багато насичених контекстуальних, символічних елементів, які формують знакову систему автора. В статті є чимало відсилок до давніх індуїстських текстів, філософії, що можна трактувати як відображення життєвих принципів і смислів, які автор знайшов для себе важливими. Це можна зрозуміти з того, що поет не робить посилань, а пише з пам'яті. Його обізнаність, розуміння американської проблеми та життєвий досвід сплелися і знаходяться в цьому тексті на рівні символічних знаків.

⁷⁶ Allen Ginsberg. The Essential Ginsberg / Allen, Michael Schumacher., – (Harper Perennial), 2015. – p.448, p.2.

Якщо говорити загально, то ця стаття має комплексну структуру, її мета багатозначна. З одного боку, вона спрямована на те, аби показати не гуманну, техногенно-мілітаристську політику американської владної верхівки, а з іншого, аби вказати на ключову роль контркультурної молоді, яка сприяє змінам в цій системі. Так чи інакше, до цих дискурсів можна «підійти» по різному. Але, варто звернути увагу на дещо приховане за прямою сферою слів в цьому тексті.

А саме, роль, яку Аллен Гінзберг обрав для себе. Автор усвідомлює свою обмежену елітарність і обирає говорити з читачем як «старець». Однак, він разом з тим, розуміє, що це нонсенс, який перекриває нерозривність розуміння людей один одним, тому, все ж, представляє себе читачам уособленням пророчого голосу, який тече через канали власної відвертості.

Текст структурований лише формально, абзаци являють собою єдиний елемент, що відділяють інформаційні шматки один від іншого, але, насправді, цього достатньо. Причина того у літературній специфіці автора. Індивідуальний стиль письма Аллена Гінзберга у спонтанному контексті, який він віднаходить в своїй пам'яті і реалізує, нахшталт, випадкового ключа, що потенційно може відкрити замкову щелину. Окрім цього, зміст має тенденцію посилювати своє значення в залежності від того, скільки відсилок було досягнуто і скільки разів текст був прочитаний. Тобто, складається враження, що читач викриває таємну загадку, яка окутана позачасовою значимістю.

Стосовно знакової системи автора, треба додати, що найбільше текст насичений саме індуїстськими термінами, значення яких не доступне для мало зацікавлених в цій тематиці. Можна зробити висновок, що Гінзберг не намагається зробити текст зрозумілим для всіх, його семіотична складова звернена до тих, хто знаходиться в цьому закритому середовищі інтелектуалів і готовий його слухати. Така форма передачі інформації дуже характерна для письменників-бітників та для джанк-літератури, тому що вона створювалася

під дією наркотиків, що робило конотації слів дуже «тонкими» для об'єктивного розуміння середньостатистичним читачем⁷⁷. Так само і в цій статті, її повнота смислу настає з незначних елементів, яка приховується за термінологією.

Наступне, що варто відмітити є відданість, з якою Аллен Гінзберг звертається до Волта Вітмена і його збірки поезій «Листя трави». Варто сказати, що в своїй статті автор один раз говорить про цю збірку, а про самого В. Вітмена два рази, з цього можна припустити, що ідеї, викладені в цій поетичній роботі є важливими для автора. І це справді так, оскільки в самому тексті А. Гінзберга можна помітити чимало ідей миролюбства, якій він запозичив з «Листя трави» і трансформував під умови тодішньої Америки. Те, як Аллен Гінзберг пише і радить читачам «публічної самотності» ознайомитися з поетичною збіркою передає вплив цих віршів нього, те, як вони сколихнули автора в свій час.

Аллен Гінзбург використовує своєрідну форму взаємодії індуїстського, біблійного та буддистського контексту з постіндустріальними зразками буденності. Безперечно, лише цими контекстами кількість відсилок не обмежується, але і так, досить помітно, що А. Гінзберг бажає віднайти якесь середнє значення, з усіх протиріч, які він породжує. Все це разом має есенціалістський характер, оскільки породжує відчуття, що автор претендує на істинність у своїх твердженнях.

Якщо ж рухатися по матеріалу статті, то читач одразу опиняється у динаміці пропозиції, яку автор хоче зробити американським владним структурам, соціуму та молоді. Його пропозиція побути пророком описана доволі цікаво, оскільки в ній немає претендування на точний збіг з майбутніми подіями або рекламної апріорності сприйняття його слів читачем. А. Гінзберг знімає з себе

⁷⁷ МИРОШНИЧЕНКО Вадим. Здеся ты безумен: джанк-литература / МИРОШНИЧЕНКО Вадим. // Коло. – 2014. – №11. – С. 11–13.

усілякі звинувачення, будучи абсолютно тверезим і усвідомленим у тому, що він просто хоче бути відвертим. І цей факт є незвичним для аналізу тексту, бо він, начебто, веде з тобою розмову.

В центрі глобальних лих, які описує автор стоїть технологічна Вавилонська вежа, яку збудував соціум, плануючи власний комфорт і краще майбутнє, яке, натомість, виконує протилежну роль. Описуючи Вавилонську вежу автор має на увазі саме Америку, яка звела настільки агресивні міри комфортного виживання у власних височенних стінах, що вони стають відвернуті від індивідуальних бажань, значущості людського створіння і природи. Це можна побачити в таких рядках статті: «The present condition of life for American person is one of deathly public solitude. We've built a technological Tower of Babel around ourselves, and are literally (as in Gemini) reaching into the heaven to escape the planet».⁷⁸ А. Гінзберг говорить про наслідки впливу цієї Вавилонської вежі, яких досягла цивілізація, а саме насилля як найбільш дієву форму рішення політичних проблем. Стимування гніву він описує ключовим фактором, що визначає рівень агресії певної політичної партії, її він протиставляє «миролюбній партії». Діяльність якої базувалася б на реальних потребах і проблемах людей, а не на вирваних з дійсності ідеологіях.

Надалі Гінзберг визнає проблему «американської планети» і звертається до опису молодого покоління, яке потрапило на цю землю і не вписується в поведінковий, і статусний стандарт, що очікують від них «дорослі». Помітно, що автор високо поважає потенціал молоді і засуджує ролі освітніх структур, завдяки яким молодь випадає з системи і сприймається як «дивна».

Аллен Гінзберг практично говорить за молодь, висуваючи внутрішній простір

⁷⁸ Ibid. Allen Ginsberg. Public Solitude.

У зв'язку зі специфікою письма бітників цей текст майже не піддається перекладу, тому, кращим рішенням буде цитувати автора в оригіналі.

та самоаналіз на пріоритетний рівень. Це ті речі, яким повинна вчити освіта та декламувати політика, пропонуючи духовні пошуки для особистості.

Його правда починає суперечити попереднім твердженням, коли А. Гінзберг описує природу підлітків. Молодих людей він визначає в тому, що вони, насправді, прагнуть випробувати увесь можливий досвід на собі, сколихнути усі табу та прибрати соціальні умовності, як не потрібні. В задовільненні відвертих бажань молоді А. Гінзберг бачить свободу до зрушень у соціальних нормах та позитивну зміну сфери публічності. Саме так автор визначає значний ресурс молоді, яка найбільш відкрита до соціально-політичної революції через методи, які він пропонує.

І практично з цього автор підходить до пророцтва, яке потенційно відкриє для Америки краще майбутнє. Він називає два шляхи до «утопії», один з них, це духовна освіта через осягнення власного внутрішнього простору, шляхом регулярної комунікації з мудрим «гуру». Наступним елементом він описує відмову від «суспільного голосу», його значущості, наголошуючи на індивідуальному виборі, яким людина може себе врятувати.

Описуючи ці рецепти автор усвідомлює умови, у яких молоді доводиться рости і надає поради стосовно того, як боротися з маніпулятивними кодами, що транслюють ЗМІ. Поради ці абсолютно дадаїстичні і базуються на методах Вільяма Берроуза. Вони здійснюються за допомогою тілесної залученості до препарування цих рекламних образів через суб'єктивне бачення, і спробу трактувати справжню ціль «балакучих голів».

З усього ланцюга думок він виводить, що для молодого покоління не прив'язаність до елементів суспільних норм, соціального боргу, що обтяжують свободу є єдиним виходом до звільнення власного внутрішнього простору. Не дивлячись на таку, здавалось би, страшну версію майбутнього,

автор підкреслює, що це не призведе до хаосу. Що можна засвідчити в цих його словах: Cutting out, or dropping out, of the culture will not lead to a chaos of individuality: what it will mean, for the young, is training in meditation and art (and perhaps Neolithic lore), and responsibility of a new order, to the community of the heart, not to our heart-less society wherein we have read the headline in the Omaha World Herald: «Rusk Says Toughness Essential For Peace.⁷⁹»» Навпаки, регулярне і екстатичне задовільнення відвертих потреб призведе до перенасичення і усвідомлення потреби вміти контролювати свої бажання.

Назва статті підтверджує намір автора орієнтуватися не на «маси», йому далека думка «більшості» співгромадян. Але, в цьому і є сенс його слів, він відчуває себе відчуженим від американської цивілізації, а не від своїх відвертих бажань.

Саме тому, його багато орієнтовний в часі текст є в певному сенсі є зверненням до трансцендентного, яким він прагне врятувати тих, хто так само розуміє «зламанисть» цього технологічного Вавилону. Через це останні абзаци письма дуже навіянні і просякнуті інтуїтивністю думок автора, немов би, шифром. Аллен Гінзберг пропонує вихід з омани, це дасть можливість зрозуміти справжню сутність речей, не дивлячись на те, що фізично усе залишиться так само

3.2. Аналіз провідних ідей у статті А.Гінзберга

У статті Аллена Гінзберга «публічна самотність» присутньо чимало ідей, які він винайшов шляхом спостереження, власного досвіду і соціальної взаємодії. Його тези просякнуті революційністю, але, це враження складається завдяки

⁷⁹ Ibid. Allen Ginsberg. Public Solitude.

власній простоті, яку так містично підносить автор.

Як вже було сказано, матеріал статті ллється без якоїсь чіткої структури. Натомість, він просякнутий мовними зворотами, які ускладнюють розуміння і створюють багатозначність трактувань. Тому, спробую вичленувати окремі ідеї, які заховані у загальності тексту і проаналізую їхню правдивість у середовищі Америки середини ХХ століття.

Найперша теза, яку проводить Аллен Гінзберг торкається біблійного образу Вавилону, яким він називає Америку. Якщо йти від витоків, то символ Вавилону має декілька визначень, оскільки самих трактувань міфічного образу чимало. Наведу три визначення для колоритного порівняння з Америкою середини ХХ століття, серед них: «справа, яка ніколи не буде завершеною»⁸⁰, нечестива і самовпевнена спроба людини дістатися рівня небес та стіна міжособистісного непорозуміння⁸¹. Разом вони підводять до людської безбожності, відступництва від Бога.

Повертаючись до тексту статті А. Гінзберга, то його Вавилон описаний як технологічний центр ілюзорної мрії, який відвертає особистість від її природних бажань і відвертості та спрямовує до суто фізичних потреб і їх задовільнення через споживання. Ця «система» суто матеріалістична, і функціонує протилежно до духовного наповнення людини. Своєю маніпуляцією Вавилон нав'язує людині бажання звільнитися від обмежень власної природи, (обмежень тіла, ресурсів Землі, людської витривалості і т.п.) насаджуючи фальшиві цінності і усе більше віддаляючи від суті накопичення знань, усвідомлення людини про себе в цьому світі. Це можна побачити в

⁸⁰ О. Решетняк. До питання семантичної трансформації бібліїзмів із топонімом ВАВИЛОН [Електронний ресурс] / О. О. Решетняк // Дослідження з лексикології і граматики української мови. - 2013. - Вип. 13. - С. 82-90. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dlgum_2013_13_12 С. 86.

⁸¹ Гамалія К. М. Загубель Вавилону: міфи та реалії / К. М. Гамалія // Вісник КНУКіМ. Серія : Мистецтвознавство. - 2013. - Вип. 28. - С. 47-52. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknukim_myst_2013_28_9. С. 49.

таких рядках: «a circular feed-back: the more thought for these bodies, the more bodies, and the more need for thought for the care sustenance and prolongation of body life. These thoughts have led us to escape the physical limit of the planet»⁸². Тобто, особистість стає все далі від того, що раніше називали «мудрістю, регресує. Вже в цьому можна побачити зв'язок з біблійною легендою, адже потреба вийти за межі це не що інше як бажання стати на рівень Бога. Разом з тим, можна простежити, що така стратегія історичного руху, ненажерливого прогресу не має кінцевої цілі, це вічна мета. Аллен Гінзберг наголошує на тому, що, ненажерливість, в кінці кінців призводить до абсолютно фізичних наслідків, з чим складно не погодитись. І тут є збіг з міфом, адже даний «біг вперед» ніколи не буде зупинений, це його життєва пастка, до поки існує людська цивілізація. Останнє спільне, - це непорозуміння, яке не дозволило побудувати вежу. Що цікаво, саме цей елемент автор статті вбачає в політичних ідеологіях, які суперечать одна одній, у воєнній агресії між країнами та культурній моделі американського соціуму.

Можна узагальнити, що важливою ідеєю, яку навішує на американську культуру Аллен Гінзберг через символ Вавилонської вежі є теза про фатальність шляху людської цивілізації (в лиці Америки). Оскільки, вона не лише прямує до знищення власної природи, а і до пригноблення усілякої особистісної відмінності, яка протилежна культурним кодексам цієї країни. У А. Гінзберга Вавилон виступає саме технологічним злом, що відвертає людину від її справжніх потреб, чуттєвості та звертає до вічної жаги звільнитися людської обмеженості, про яку ця «система» так активно говорить. Підтвердження цьому можна побачити в таких словах автора: «the stupendous machinery surrounding us conditions our “thoughts feelings and apparent sensory impressions,” and reinforces our mental slavery to the material universe we’ve invested in»⁸³.

⁸² Ibid. Allen Ginsberg. Public Solitude.

⁸³ Ibid. Allen Ginsberg. Public Solitude.

З цього можна зробити висновки, що теза, яку описує автор статті демонструє безнадію від усвідомлення політики самознищення Америки, яку більшість людей не відчувало. Цей символ Вавилонської вежі є кодом, який надає розуміння тодішнього стану речей. Вважаю, що ідея автора дуже слухна, адже вона пояснює причину появи контркультури (в усіх її проявах), яка протиставляла себе інституційній механізованості та культурним обмеженням, яким слідували дорослі. Окрім цього, автор лікує свою безнадію зверненням до молоді і не байдужих, які відчують, як ця культура біжить по колу, у протилежному від людини напрямку.

Наступною провідною ідеєю, яку можна вивести з думок Аллена Гінзберга є звернення до минулого як спроба зрозуміти теперішнє. Як вже було сказано вище стаття має в собі чимало термінів і відсилок, які в своїй більшості відносять читача до давнини та традиційних суспільств. Доволі прозоро Гінзберг наголошує на таких елементах як наркотики, медитація, духовні вчителі як ключових засобах, які допоможуть розкрити суть реальності. Цю думку можна простежити в цих рядках: «Ancient documents, presently unearthed or translated, reveal a certain secret about the ordinary world we inhabit»⁸⁴. Він проводить лінію зі слів давніх людей, які були звернуті до свого духовного потенціалу, і повертається до Америки середини XX століття, у якій молодь в подібних виявах опиняється викинутою з системи, не зрозумілою. В цьому він бачить проблему технологічної Америки, бо вона ігнорує глибину і гнучкість внутрішнього простору людини, залишаючи цю сферу внутрішніх дослідів для дитинства чи підліткових мрій.

Отже, Аллен Гінзберг відкриває загадку цього світу наголошуючи на досвіді та самоусвідомленні, які в давні часи були ознаками набуття мудрості. Шляхи до розширення свідомості і досягнення духовного оновлення описані у давніх

⁸⁴ Ibid. Allen Ginsberg. Public Solitude.

текстах, таких як Хеваджра-тантра, Тибетська книга мертвих, документах про буддійську медитацію та інших. На культурному рівні все більше популяризувалися елементи життя традиційних суспільств, такі як: африканські танці, ритмічна африканська музика, мантри, буденне використання коноплі та інших наркотиків, усе це разом буквально є набором сакрального, яке вилилося в профанне. Аби підтвердити вірність власних суджень, наведу цитату автора: «All the available traditions of U.S. Indian vision-quest, peyote ritual, mask dancing, Oriental pranayama, east Indian ear music are becoming available to the U.S. unconscious through the spiritual search of the young»⁸⁵. В цьому сенсі тогочасна молодь єдине, що рухало Америку до мудрості, спираючись на релігійні вчення давніх народів і віднаходячи в цих текстах єдність з трансцендентним знанням людства на рівні власних пошуків.

Ця теза Аллена Гінзберга дуже актуальна, але, в аргументації, яку він наводить чимало недомовок. Від цього його рятує загальність, в яку оформлена його теорія спрямування цивілізаційного курсу. Однак, в цьому також занадто важко розібратися через те, що текст являється символічним каталізатором, а не безпосереднім заклик до дій. Шляхи, які пропонує автор безперечно утопічні і він сам це визнає, але, з боку у читача виникає бажання повірити його тезі, адже, вона перевірена часом. В принципі автор не створює нічого нового, а лише конструює новий погляд на давню ідею. Подібна думка стосовно розуміння теперішнього як ключа до майбутнього через минуле не нова, схожу ідею промовляв Робін Коллінгвуд у своїх лекціях по філософії історії. З тією різницею, що він визначав минуле і майбутнє ідеальними абстракціями, у яких пізнаючи минуле ми насправді прагнемо актуалізувати знання про теперішнє.⁸⁶ Знаючи це, можна сказати, що автор оформив в американському контексті гідну думку, яка прагнула в своєму намірі

⁸⁵ Ibid. Allen Ginsberg. Public Solitude.

⁸⁶ [Р.Коллінгвуд Ідея історії / Пер. з англ. О. Мокровольський. — К.: Основи, 1996. — С. 486-524.] частина 61.

наблизитись

до

«істинності».

Наступною ідеєю, яку я виокремила з тексту А. Гінзберга стосується психологічної політики зверненої до справжніх потреб людини. Як вже було сказано в технологічній Америці 1960-х існувала штучна політична ідеологія, яку підживлювали ЗМІ та жорсткі соціально-інституційні норми. Відображення своєї ідеї стосовно цілей і потреб людини автор бачив в контркультурній молоді. Ставлення автора до молоді частково наївне, бо в них він бачить слід з дитинства, який вони ще не втратили повністю. Через опис молодого покоління А. Гінзберг підносить їхнє миролубство і товариськість, посиляючись на його ідейних натхненників: Волта Вітмена, Ральфа Волдо Емерсона, Генрі Девіда Торо.

Саму концепцію цілі людини Гінзберг порівнює з наркотиком ЛСД, який прибирає фільтри дуального сприйняття. Особливість дії цих наркотиків у тому, що вони відкривають утопічне бачення світу, стираючи при цьому умовності. Це позбавлення фільтрів можна зіставити з потребою підлітків бути максимально публічними у власній відвертості, порушуючи суспільні правила. Підтвердження цієї думки можна знайти в таких словах: «thus, new social standards, more equivalent to private desire— as there is increased sexual illumination, new social codes may be found acceptable to rid ourselves of fear of our own nakedness, rejection of our own bodies»⁸⁷. Натомість, цю відвертість суспільство завжди жорстко фіксувало, відкидаючи ці бажання в індивідуальну сферу життя.

Осмислений результат, який можна вивести з думок Гінзберга є потреба стерти публічну сферу, перетворення її на частину індивідуальної. Вона б мінімізувала явища механізації буття, унормованість стандартів поведінки, значущість законів, порядків і соціальне розділення. Політична орієнтація, яку

⁸⁷ Ibid. Allen Ginsberg. Public Solitude.

викладає Гінзберг спрямована до справжньої «цілі людини», він описує її як відверту, звернену до психологічних потреб особистості.

І що цікаво, це відвертання від публічного у Гінзберга не здається якимось фанатичним бажанням повалити уряд на чолі з дивними ідеями. Напроти, його пропозиції здаються настільки природніми, що це викликає здивування. Серед цих елементів прибирання публічного, які автор вже спостерігав на практиці молоді, він визначає: потребу духовного збагачення через медитації, заохочуване дослідження природи, оргії як соціальне таїнство, боротьба зі страхом перед оголеністю в соціумі, духовні пошуки, вільне мистецтво і т.д. Ось на фундаменті цього А. Гінзберг і пропонує американському правлінню сформувати політику, яка б стимулювала соціум до самоусвідомлення та припинення політики гніву, та яка була б звернена не до мас, а до людей.

Будучи ознайомленою з повнотою думки Аллена Гінзберга можу сказати, що концепція молодого покоління як уособлення пригнобленої відвертості мені імponує, адже думка автора звернена до реальних потреб і бажань людей, які ігнорувалися. Однак, також, є щось в цій ідеї страшне і не контрольоване, що лякає своєю прямоотою людину, яка звикла бути під наглядом держави. Теорія зникнення публічного, до якого апелює поет є симптоматичною для американського середовища 20 століття. Відомий соціолог Річард Сенет має схожу думку, у своїй книзі «Публічна людина». Його судження аналізує дослідниця Н. Лебедева у своїй статті, до якої я звертаюся. Р.Сенет у своїй книзі пише про деформацію публічного середовища, яка розпочалася завдяки впливу індустріального капіталізму та секуляризації. Через це людина стала сильно концентруватися на своєму тілі та внутрішньому світі, Р. Сенет називає це явище, - суспільством радикальної інтимності. Натомість, сфера публічності стала сприйматися формальним елементом, що викликає тривожність, і зневажається завдяки театралізованій вдаваності і

знеособленості.⁸⁸ З цього можна зрозуміти, що пророцтво А. Гінзберга абсолютно мало підстави для такого неоднозначного вираження. Тим більше, що цю його ідею було частково реалізовано хіпі.

Наступною тезою, яка має зв'язок з усіма попередніми є теорія про дуальність індивід - комуна. Ця ідея пов'язана з думкою про відверте вираження людьми своїх потреб, і спрямована на колективне усвідомлення себе відображенням соціуму та ідеальним породженням природи. Про цю ідею А.Гінзберг пише так: «I also sent out “Leaves of Grass” to arouse and set flowing in a man’s and women’s hearts, young and old, endless streams of living, pulsating love and friendship, directly from them to myself, now and ever»⁸⁹. Вона базується на поезії Волта Вітмена «Листя трави», у якій він оспівує філософське переживання стосовно людської суті, у співвідношенні особистості, природи і соціуму. Їхня взаємодія ґрунтується на високих чеснотах, таких як: споглядання, співчуття, вміння ставати на місце іншого незалежно від його положення, любов до природи і людей, зневага багатства і, загалом, миролюбство⁹⁰. Усі ці риси в купі створюють образ людини, яка абсолютно по-релігійному віддана життю. Це особистість, яка одночасно індивідуально є відокремленою, разом з тим, вона зливається з колективом, стаючи єдиним організмом. Цей зразок особистості, на який звернений А. Гінзберг у своїй статті, є його мрією про кращий світ, уособлений в проекції ідеального товариства людей. Підтвердження цьому можна побачити в таких рядках: «in my opinion, it is by a fervent, accepted development of comradeship, the beautiful sane affection of man for man, latent in all the young fellows, north and south, east and west,— it is by this, I say, and by what goes directly and indirectly along with it, that the United States of the future (I cannot too often repeat,) are to be most effectually welded

⁸⁸ Наталья Лебедева. Терапия публичного человека: от Арендт к Сеннету [Електронний ресурс] / Наталья Лебедева. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://gefter.ru/archive/7157>.

⁸⁹ Ibid. Allen Ginsberg. Public Solitude.

⁹⁰ Walt Whitman. from Preface to Leaves of Grass, first edition [Електронний ресурс] / 1855 – Режим доступу до ресурсу: <https://www.poetryfoundation.org/articles/69391/from-preface-to-leaves-of-grass-first-edition>.

together, intercalated, anneal'd into a living union⁹¹».

Деперсоналізація і самотність, яку відчував Аллен Гінзберг в американському середовищі доволі сильно вплинула, також, і на молоде покоління 1960-х. В усіх цих людей існувала велика потреба в компенсації того неприйняття, яке вони отримували від більшості населення. Саме тому контркультури прагнули віднаходити власний колектив. Він дозволяв їм не лише бути собою, а і розчинятися в цій дуальності, особистість – комуна, стаючи єдиним цілим. Практично, цього домоглися хіпі, які створювали сільські комуні та формували там власні моделі колективних правил.

Проаналізувавши цю тезу хочеться сказати, що вона здається утопічною, якби не знати, що її було реалізовано. Загалом, ця віра автора в те, що люди можуть бути відвертими, цінувати і тонко розуміти світ всередині і навколо них, приголомшує. Прямолінійність і одночасно есенціалістськість, з якою автор говорить з читачем є рідкісним явищем в літературному вимірі. Це можна простежити в тому, як поет говорить про власну гідність, звертається до гідності читача і абсолютної гідності цього світу. Зводячи усе це до єдиного «людського» сприйняття». В цьому, також, виявився талант А.Гінзберга як письменника.

Описавши усі загальні ідеї статті Аллена Гінзберга «Публічна самотність» можна сказати, що його пророцтво було побудоване на реаліях Америки середини 20 століття і несло за собою просвітницький посил. Матеріал тексту є нелегким для осягнення і демонструє парадоксальну простоту ідей в своїй складності. В цілому, структура тез виявилася набагато більш впорядкованою, ніж здавалося під час прочитання статті. Можемо виявити їх в такому порядку: негуманна політика американської цивілізації, потреба у поверненні суспільства до мудрості через духовне збагачення, психологічна політика як

⁹¹ Ibid. Allen Ginsberg. Public Solitude.

орієнтир до відвертих людських потреб, необхідність в людській миролюбності як вічна надія на краще майбутнє.

Тобто, помітна тенденція від загального огляду причин існуючої проблеми до способів її теоретичного вирішення. Значення статті обираю трактувати як каталізатор, на кшталт ЛСД, яке не являє собою безпосередній досвід миролюбства, а звертає до отримання цього досвіду. В цьому сенсі, праця поета-бітника вражає, адже ніхто так беззаперечно не вірив в дієвість цих ідей, як він.

3.3. Проблема деперсоналізації у статті Аллена Гінзберга та поетичних текстах *The Diggers*. Вплив цих двох представників контркультури на субкультуру хіпі.

Проблема деперсоналізації, про яку піде мова є важливим елементом культурних зрушень, які розпочалися з періоду індустріалізації та досягли свого руйнівного апогею в 1960-х.⁹² В цей період в Америці всередині суспільства відбувається тиха революція, побудована на протесті молоді проти усього, що суперечило свободі людського вираження.

Тема деперсоналізації у статті Аллена Гінзберга «публічна самотність» добре простежується, варто хоча б звернутися до назви статті. Фактично, деперсоналізація є однією з причин написання цієї роботи, адже сама сукупність негативних почуттів являлася наслідком впливу проблем в американській соціально-політичній системі. Безпосередньо в тексті автора можна побачити такі уособлення проблем, що провокували почуття деперсоналізації як: війна у В'єтнамі, знищення унікальних природних ресурсів, маніпулятивний вплив ЗМІ, суспільна самотність, дурість

⁹² Лілія Зайченко. РОЗВИТОК ЗАХІДНИХ ПОЛІТИКО-ТЕХНОКРАТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ / Зайченко Лілія Михайлівна. // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. – 2012. С. 43-45.

закостенілих дорослих, відірваність політичних ідеологій від реального життя, фальшивість законів, невідповідність усталених соціальних норм реальним людським потребам і проблемам, культурна орієнтація Америки на необмежене споживання матеріальних речей і пропаганда домінування матеріальності над духовністю. Ці ідеї викладені у статті письменника, який усвідомлював їхню ілюзорну цінність, тому вирішив описати методи протидії. Ці методи базувалися на спасінні чуттєвої людської природи, свободі її вираження та оновленому відкритті внутрішнього простору особистості.

Заклики А. Гінзберга перейняли хіпі, які там само страждали він усвідомлення незворотності наслідків цих проблем та загального дискомфорту від життя в цій системі. Хіпі були відомі своєю неприйнятною поведінкою, яка сколихувала соціальні норми, їхня контркультурна діяльність базувалася на протистоянні відчуттю тотальної деперсоналізації. Варто наголосити, що опір хіпі не був спрямований на коріння проблем (окрім антивоєнних акцій), в своїй більшості, вони боролися саме з соціальним фактором механістичності буденності, що, в свою чергу, викликало засудження зі сторони мас. Методи хіпі не були довершеними, однак, їхня діяльність суто практично демонструвала прогалини в об'єктивності «американської мрії».

Для огляду проблеми деперсоналізації в 1960-х мною було обрано анархістський радикальний рух The Diggers, який ідейно очолював рух хіпі в Сан-Франциско, районі Хейт-Ешбері. Цей рух являв собою практичне вирішення проблеми деперсоналізації серед молоді, а також, реалізував більшу частину ідей Аллена Гінзберга, як той описав у статті «публічна самотність». Варто розповісти більше про цей рух аби перейти до подальшого аналізу.

На початку 1960-х з'являється експериментальна підпільна труппа, яка у своїх виступах насміхалася над політикою та безумним матеріалізмом американців,

вона мала назву «Мім». З цієї театральної групи відділилася частина спільноти, яка переформувалася в нову організацію, вона означила себе The Diggers⁹³.

Ця група людей являла собою активістську громаду, що діяла радикальними способами. Вони ставили собі за мету домогтися змін в країні та реалізувати ідею того, що можна жити не стаючи рабами матеріальних благ та грошей. Окрім цього, The Diggers засуджували дії влади та усіляко прагнули створити власне міні-суспільство, де американські культурні умовності, табу і правила життя будуть прибрані. Їхня діяльність базувалася на альтруїзмі та благодійності, але, по факту це явище мало більш глибокий сенс. Можна так сказати, оскільки активісти, насправді, пропонували іншим право почувати себе гідними людяності, гідними жити на американській землі без життєвого обов'язку працювати та робити те, що не подобається заради суспільного прийняття. Окрім цього, The Diggers також відкривали безкоштовні магазини, видавали їжу щодня, організовували благодійні концерти та окремі події, роздавали наркотики, та влаштовували експериментальні перформанси.⁹⁴

Варто уточнити, що The Diggers існували в центрі руху хіпі, безпосередньо формуючи цю субкультуру зсередини. Однак, себе вони не називали хіпі, і усіляко відмежовувалися від цього образу, яку на них хотіли повісити ЗМІ.⁹⁵ The Diggers, в першу чергу хотіли бути вільними і побудувати вільну спільноту навколо себе. Доказ цього можна побачити в перформансі «смерть хіпі» 1967 року, який вони здійснили після розчарування в фальшивості

⁹³ Nicole Meldahl. Who Saw the Summer of Love? Part I – Merchants & Diggers [Електронний ресурс] / Nicole Meldahl. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://summerof.love/who-saw-the-summer-of-love-merchants-diggers/>.

⁹⁴ Idip. Nicole Meldahl. Who Saw the Summer of Love? Part I – Merchants & Diggers.

⁹⁵ Jay Babcock. Diggers Docs. "The Do was the thing": a lengthy chat with Chuck Gould of the San Francisco Diggers [Електронний ресурс] / Jay Babcock. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://diggersdocs.home.blog/page/2/>.

образу, який ЗМІ наклали на район Хей-Ешбері, комерціалізувавши усе те, з чим вони боролися два роки. В цій роботі бачу необхідність назвати The Diggers представниками руху хіпі, оскільки, так чи інакше, вони спрямовували діяльність хіпі, маючи в основі спільні цінності та способи протидії системі.⁹⁶

Тепер варто сказати про те, що у цієї організації був свій журнал «Digger Papers», а також, допомога окремим людям, які публікували афіші та поетичні тексти спільноти під егідою «Communication Company». Саме про літературні надбання цієї спільноти і піде мова в подальшому дослідженні.⁹⁷

Загалом, якщо говорити про поезію The Diggers, то вона не обмежується якимось жанром або способом подачі. Розглядаючи зразки творчих листів цього руху, можна сказати, що вони були дуже промовисті та схожі своїм «потокком» слів на письменників бітництва. Поезія в них, також, специфічна вона практично не має рими і прочитується речитативом. Тобто, в принципі, їхні праці поетичні чи прозові були подібні, з тією різницею, що поезія візуально мала більш звужені рядки. Тому, можна сказати, що головну роль в літературній творчості спільноти грав настрій, почуття та сенс послання, усі інші речі, такі як рима, правила оформлення та літературність слів були всього лише умовностями. З цього можна зробити висновок, що літературні праці The Diggers відображали суть їхніх поглядів та являлися зразком автентичного духу цієї громади.

Стосовно тем, на які зазвичай писали The Diggers, то вони були різноманітні. Однак, можна умовно поділити їх на такі підгрупи як: заклик до дій та до усвідомлення, вираз емоційних переживань та критика існуючого порядку.

⁹⁶ Ibid. "We're gonna do economic activity—without money!": Inside the criminal glamour of the San Francisco

⁹⁷ Jay Babcock. "The Revolution is the highest kind of fun": CHESTER ANDERSON on the Diggers and the communication company [Електронний ресурс] / Jay Babcock. — 2020. — Режим доступу до ресурсу: <https://diggersdocs.home.blog/2020/06/12/the-revolution-is-the-highest-kind-of-fun-chester-anderson-on-the-diggers-and-the-communication-company/>.

Разом з прямолінійними посланнями можна побачити загадкові та сповнені екзистенційності роботи. Уся їхня творчість звернена до реального життя, проблем дійсності або переживань, що описані відверто, так, як їх насправді відчували. Також, варто додати, що поезія цього руху сповнена нецензурної лексики та непристойних елементів, що являється нормальною частиною самовираження спільноти, адже всі теми творчості походили з реального життя, а не зі стерильних кабінетних умов.

Проаналізувавши літературні форми вираження, які притаманні саме спільноті The Diggers можна перейти до наступного етапу. Безпосередньо проаналізувавши окремі вірші спробую визначити ознаки деперсоналізації та особливості можна знайти в творчості цієї громади, безпосередньо проаналізувавши окремі вірші. Для аналізу було обрано 4 зразки писемної творчості спільноти The Diggers, серед яких є не лише поезія, а і публічні листи.

Почнемо розгляд творчості руху з твору «Яку частину дня ти проводиш біжучи»⁹⁸ невідомого авторства. В цій поезії можна простежити чимало елементів, які зрозумілі лише в контексті середовища Америки 1960-х. Серед таких особливостей можна помітити часте звернення до тогочасних відомих людей та місцевий сленг. Цей факт ще раз підтверджує, що The Diggers писали про їхню тодішню дійсність.

Поезія складається з трьох абзаців, які можна описати через ключові слова. Ці слова виражають почуття, якими наповнено буденність білого американця. Перший абзац відображає такі переживання як: страх, метушня та фанатизм. Другий абзац діє за тією ж схемою: тривожність, власне безсилля.

⁹⁸ What part of the day do you spend running? The Digger Archives [Електронний ресурс] / unknown author // Communication Company. – 1967. – Режим доступу до ресурсу: https://www.diggers.org/bibcit_fulltext_SQL.asp?bib2=18.

Загалом, ефект напруження посилюється щоразу коли повторюється фраза: «What part of the day do you spend running?».⁹⁹ Ці два абзаци уособлюють механізовану Америку, в якій люди живуть унормованим життям не задумуючись над тим, що відбувається. Третій абзац відрізняється від попередніх, тому що в ньому, автор поезії описує куди, власне, він біжить. Його шлях відвертається від масової суєти, ним керує страх не стати таким як «вони», тому він шукає свій куточок в художній творчості, поезії, природі та наркотиках. В кінці, він підводить підсумок у бездушності «вказівок зверху», які знищать усе на землі і самі себе, в тому числі.

Ця поезія невідомого автора є відображенням його почуття невідповідності ритму життя цієї країни. Можна сказати, що для спільноти The Diggers це переживання «випадання» з натовпу є притаманним, оскільки вони справді були меншиною у призивах прохожих до самоусвідомлення. Роздумів над проблемою деперсоналізації в цій роботі чимало, автор звертається до неї в кожному абзаці, особливо в останньому. Її сліди можна простежити в рядках, де автор звертається до читача, питаючи крізь строки: «ви справді бачите в цьому не більше, ніж просто неприємну частину рутини?». Остання частина знаменує собою вибір автора не бути деперсоналізованим, йому набагато легше протидіяти цій безумній культурі і бути дивним в колі дивних, ніж приймати її такою, як вона є.

Наступний призивний лист, який буде проаналізовано називається «У підсумку, шановні друзі, це літо обіцяє бути цікавим»,¹⁰⁰ авторство якого теж невідоме. Цей текст не являється поезією, він є реакцією на заяву державних представників стосовно протидії радикалам-диверсантам з Сан-Франциско.

⁹⁹ Ibid. What part of the day do you spend running? The Digger Archives

У зв'язку зі специфікою письма представників субкультури хіпі, цей текст майже не піддається перекладу, тому, кращим рішенням буде цитувати в оригіналі.

¹⁰⁰ All in all, dear friends, this promises to be an interesting summer. The Digger Archives. [Електронний ресурс] // Communication Company. – 1967. – Режим доступу до ресурсу: https://www.diggers.org/bibcit_fulltext_SQL.asp?bib2=10.

Загалом, текст являє собою чітке відображення політичної позиції руху. В ньому автор демонструє цікавий елемент, спрямовуючи усіх меншин (і себе в тому числі) до спільної цілі. Текст закликає до усвідомлення та об'єднання меншин у їхньому наївному пориві робити те, у що вони вірять. Це особливо можна простежити в таких словах: «All the heads & hippies, all the black power people, all the wild & futile reds with their outmoded economic fantasies & incredibly lovely & naive idealism -- you & I, dear oh my brothers -- we have all been planned for»¹⁰¹. Разом з тим, The Diggers демонструють себе окремо. Їхнім найбільш промовистим політичним актом є наркотики. Наркотики, які чинять трансцендентно, а не фізично, і не в змозі протистояти поліції. Наркотики є актом критики влади, вони єднують ідеалістів і знецінюють обмеження. Підтвердження цього можна побачити в таких рядках: «Because dope is political, & don't you forget it»¹⁰². В принципі, цей лист має призивний характер, бути готовими до того, що доведеться відповідати за свої цінності.

Цей текст дуже показово відображає погляди The Diggers та хіпі, загалом. Їхня позиція: «Motives don't matter. The act, not the reason»¹⁰³ демонструє наслідки боротьби з внутрішньою деперсоналізацією, яка вилилася в протидіючу політичну реакцію. Відома фраза «бунт без причини» ілюструє цю прогалину у взаєморозумінні дорослих та юнацтва. Насправді, причина є, просто вона «внутрішня». Загалом, цей текст виражає боротьбу The Diggers з правоохоронними органами, які представляють державу. З одного боку, позиція руху доволі безсила, а з іншого, вони ілюструють своєю заявою певну вищість. Можливо, це самоусвідомлення, можливо наївна віра. Все одно, адже цей вихід з деперсоналізації за допомогою контркультури був суто їхнім відвертим вибором.

¹⁰¹ Ibid. All in all, dear friends, this promises to be an interesting summer.

¹⁰² Ibid.

¹⁰³ Ibid.

Подальшим в списку йде білий вірш, який називається «Прийшов час бути вільними»¹⁰⁴ (Автор невідомий). Насправді, це складно назвати поезією, адже класичне літературне оформлення тут відсутнє. Візуально вірш схожий на рекламне оголошення, звернуте до глядача. З цього можна припустити, що слова спеціально побудовані таким чином, аби відокремити ключові слова і здійснити смисловий акцент. Можна побачити підтвердження цьому у тім, що автор підкреслював окремі слова великими літерами та символами-зірочками, - «****BE**** ****FREE****». Також, у вірші присутній сленг (наприклад, слово groovey¹⁰⁵) що нагадує читачу про американське середовище, де твір було створено.

Стосовно сенсу, то цей текст є заклик. Закликом до доволі простих речей, таких як бути собою та робити те, що подобається. При цьому, це запрошення звільнитися від буденних речей вимагає негайного усвідомлення і реалізації. Загалом, вірш доволі лаконічний і наглядно ілюструє принципи діяльності The Diggers.

Поезія «Прийшов час бути вільними» при своєму не великому розмірі прямо афішує свою ідею. В контексті вірша можна побачити заклик до протидії механістичній буденності, не потрібним обов'язкам, та праці, яка не збагачує людину духовно, а лише функціонально приносить гроші. The Diggers пропонують припинити жертвувати своєю внутрішню свободу заради благополуччя, статусності та умовного прийняття в соціумі. Ілюструють цю думку такі слова: «Do your thing. Be what you are»¹⁰⁶. Поезія ще раз наголошує на цінностях активістського руху, які звернені до внутрішнього збагачення та позбавлення держави абсолютного права вирішувати за людей. Цей вірш являє собою протидію стражданню, що спричинені почуттям деперсоналізації. В усвідомленому колективному рішенні «бути іншими», і в той же час вільними.

¹⁰⁴ The time has come to be free. The Digger Archives [Електронний ресурс] // Communication Company. – 1967. – Режим доступу до ресурсу: https://www.diggers.org/bibcit_fulltext_SQL.asp?bib2=78.

¹⁰⁵ Це сленгове слово, означає в перекладі «кльово» або «чудово».

¹⁰⁶ Ibid. The time has come to be free.

Рядок зі словосполученням, «this is our secret weapon»¹⁰⁷ ілюструє мирні методи супротиву, які протилежні насильницьким діям державного апарату. Тобто, з одного боку вірш уособлює протест, а з іншого звертає до простої істини, про те, що людина апріорі вільна, для цього не треба нічого робити. Це вже є в людині. А таврування умовностями, «американською мрією» лише призводить до духовного засмічення. З цього можна зробити підсумок, що цей вірш є зверненням до усвідомлення власної апріорної свободи і призивом не боятися показувати її собі та іншим.

І останній вірш, який було взято до розгляду називається «Цього літа»¹⁰⁸ під авторством Стіва Тайлера. Загалом, текст структурований до щойно розглянутих творів схемою, кожний новий контекст починається з нового рядка. Цей вірш уособлює фантазію автора про бунт різнорасової американської молоді об'єднаної під спільними гаслами. В ньому описується середовище Хейт-Ешбері на початку липня, в якому білошкірі і темношкірі спляють усі розділення і умовності між ними. Це спалення відбувається метафорично і практично, як проведення символічного спалення будівель Америки та як відвертий секс на вулиці. В тексті автор постійно згадує погодні умови того дня, коли відбувається бунт. Є думка, що автор зіставляє протилежні речі, гниле місто з ненародженими дітьми від цього міжрасового сексу, гнилу країну з вічними сонячним світлом. Вірш закінчується висновком про те, що необхідно винищити усі висотні будівлі в цій країні аби люди знову могли вільно ходити землею. Свідчення цьому можна побачити в таких рядках: «that every rotten building, in every rotten block, in every rotten city in the whole rotten country will have to be burned to the ground, to make it pure enough for them to walk on»¹⁰⁹. Спалення це акт оновлення, відродження зі смерті.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Tyler, Steve. Some time this summer [Електронний ресурс] / Tyler, Steve // Communication Company. – 1967. – Режим доступу до ресурсу: https://www.diggers.org/bibcit_fulltext_SQL.asp?bib2=72.

¹⁰⁹ Ibid.

В поезії The Diggers Стіва Тайлера можна побачити відречення. Відречення від світу, сповненого насилля та фальшивих цінностей, що диктуються рекламою, та ЗМІ. Анархістський рух відмовляється засуджувати інакший колір шкіри і чинити, як несвідома більшість. Вони згодні боротися, єднатися, і втопити свою політичну наївність в громаді меншин. В тексті є фраза «exchange social diseases», її можна трактувати як форму колективної протидії. Деперсоналізація виступає в тексті у вигляді бетонних урбаністичних краєвидів Америки. Рішенням меншин є діяти всупереч її амбіціям держави, спалити і стерти пам'ять про насилля, що можна побачити в рядках: «Our black brothers and sisters start at one end of haight street we are at the other burning everything beween»¹¹⁰. Вільний секс, також, виступає способом протистояння деперсоналізації, не лише як акт соціального єднання, але і як форма взаємного спасіння від страху та обмеженості егоцентричної свідомості. Загалом, цей вірш про метафоричну пропозицію «знищити цивілізацію зла» та про практичну реалізацію страху у безумному дійстві, де культурні стандарти розчиняються, а утопія стає ближчою.

Проаналізувавши 4 зразки літературної творчості The Diggers варто перейти до узагальненого порівняння поезії активістського руху зі статтю «Публічна самотність» Аллена Гінзберга. В цьому завданні я сфокусуся на особливостях вираження явища деперсоналізації у цих двох представників контркультури через практичні вияви, аби зрозуміти глобальний вплив цього явища в середовищі Америки середини 20 століття, та його значущість у контексті становлення субкультури хіпі.

Якщо братися порівнювати статтю Гінзберга та поезію руху The Diggers, то можна сказати, що у обох є чимало спільного. Це і їхні літературні особливості, які не спираються на умовності правильного оформлення і вживання літературних слів. Претензії до американської

¹¹⁰ Ibid.

політики, соціуму, культурних стандартів присутні у обох, в тому чи іншому способі вираження. Також, їхні описи і підходи до вирішення цих укорінених в суспільній свідомості проблем важко не пов'язати одна з одною. То, загалом, як їх відокремити?

Справа в тому, що стаття Аллана Гінзберга «Публічна самотність» являлася пророцтвом (чи прогнозом), тобто мова йшла саме про бачення автора того, як має бути в найближчому майбутньому. Він теоретично описав куди саме молодь прямує зі своєю «неприйнятною поведінкою» і як вона може досягти реалізації утопії на теренах Америки. Він створив цю фантазію базуючись на реальних проявах відвертості юнаків та юнок. Разом з тим, посилаючись на подібні практики в історії та релігії. Можна сказати, що А. Гінзберг створив рецепт того, як видозмінити соціальну дійсність зсередини. Перетворивши меншини та молодь на самоусвідомлений базис, на якому можна побудувати краще майбутнє.

Відношення Аллена Гінзберга до деперсоналізації в статті є прямим, він звернутий до її загальних проблемних точок, які породжують це явище знов і знов. Але, його метод боротьби з нею є гіпотетичним, він виступає як одна з можливих дій, коли є нагода боротися. Тобто, письменник виступає в цій статті як особистість віддалена від реального впливу, практичної діяльності в цій статті. Але, він, також, усвідомлює свою обмеженість в дії опору, і вільно передає це право молодому поколінню. Тим самим спрямовує її, залишаючи за собою право спостерігати за подіями. Безперечно, досягнення Гінзберга не треба применшувати, його прагнення стати гуру нового світу було благородним і необхідним для самоусвідомлення молоді. Також, саме його пророцтво частково виправдалося. То в чому була різниця загального посилу тексту Аллена Гінзберга та поезій спільноти The Diggers?

Різниця була у їхній діяльності. А. Гінзберг описував майбутнє, а ватажки руху

хіпі, разом з тим, усвідомлені анархісти діяли спільнотою однодумців, вони практично реалізовували це майбутнє всередині урбаністичного центру Сан-Франциско.

The Diggers були продуктом явища розриву поколінь та суспільного достатку, тому їхня діяльність вже апріорі базувалася на віднаходженні і втіленні особистісної реалізації. Ця молодь народилася в умовах надлишку товарів і була жадібна в питанні власної свободи. Була істотна різниця у протидії деперсоналізації у бітників та хіпі, це була одна з ключових причин того, чому хіпі під керівництвом The Diggers змогли досягти «локального повстання», якого не досягнули бітники. Справа була в тому, що хіпі віднайшли певну «магічну паличку», яка надавала суті їхньої діяльності грандіозного сенсу. Цією «паличкою» був ЛСД. Наркотик надавав їм владу, підтверджував можливість бачити світ без фільтрів умовностей. Магічний етос зробив діяльність The Diggers такою функціональною саме за підтримки емпіричного досвіду, який вони переживали з наркотиком¹¹¹.

Якщо споглядати на поезію The Diggers з такої сторони, то стає зрозуміло, що у них є багато зразків заклику до дій, сміливості чинити опір системі, на відміну від, зазвичай доволі пригнічених творів бітників¹¹². Поезія дігерів абсолютно збігалася з ідеологією самого руху. Вона була звернена до тодішньої дійсності, сприймалася на рівні реального, буденного життя без цензури, проти статусності і фальшивих для природи особистості настанов. Дігерс у своїй поезії завжди говорять прямо. Їхній заклик «бути вільними» є найвагомішим опором деперсоналізації, оскільки для цього треба лише відверто звернутися до своїх внутрішніх бажань. Так само важлива діяльність у сфері благодійності і думка про те, що їжа і

¹¹¹ Jay Babcock. A GUIDING VISION: A conversation with PETER BERG of the San Francisco Diggers. Diggers Docs. «How important was LSD for what was going on» [Електронний ресурс] – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://diggersdocs.home.blog/2020/09/16/peter-berg-of-the-san-francisco-diggers/>.

¹¹² Ibid.

задоволення базових потреб людини повинні бути безкоштовним. Вона випливала з пророцтва Волта Вітмена та Аллена Гінзберга, які мріяли про абсолютну товариську між людьми. Діяти на рівні людських потреб, співчуття та розуміння не було загальноприйнятим в ті часи. The Diggers разом з волонтерами і хіпі відкрили можливість, відноситися до символічних актів обміну чи вільного дарування як до абсолютно реального і нормального дійства.

Разом з тим, можна побачити комунальний етос у діяльності The Diggers, адже їхній інтерес полягав саме взаємодії з людьми, суспільством. Вони виступили як підпілля та скооперували навколо себе чимало однодумців. Їхня діяльність передувала хвилі сільських комун, оскільки вони продемонстрували зразок того, що фактично, без грошей можна займатися благодійністю, творчістю та самостійно виготовляти екологічні продукти. І їх вплив на субкультуру хіпі був надзвичайно потужним.

Порівнявши статтю Аллена Гінзберга з літературними творами The Diggers через їхню реакцію на явище деперсоналізації, бачу необхідність підвести підсумки. Задля цього зосереджуся на значущості ідей Аллена Гінзберга та практик The Diggers, аби узагальнити, як вони вплинули на становлення субкультури хіпі.

Загалом, Аллен Гінзберг у своїй статті відкриває власну ідеологію, яка побудована на миролюбстві та заклику до самоусвідомлення, відвертості. Його теорія наголошує на тому, що цією публічною сферою має повністю опікуватися молодь, аби хоч десь в Америці була відвертість і абсолютна товариська. Натомість, The Diggers реалізують це, ламають публічну зону у своїх вуличних акціях і закликають прохожих до самоусвідомлення. Їхня діяльність звернута до людяності і благодійності, яку ніхто не міг собі уявити в цілеспрямованій, корпоративній Америці. Вони звертаються до прихованої

правди, яка лежить в суті діяльності ЗМІ, у прикриванні неприємних деталей, які є частиною буденного життя. Їхній найбільший політичний акт це прийом ЛСД.

Відтепер, знаючи усе це, який був вплив цих діячів на субкультуру хіпі? Спостерігаючи дану революцію свідомості, заклики діяти в залежності від своїх бажань та не вірити дорослим, субкультурою хіпі усе це було сприйнято дуже
буквально.

Навіть, можна сказати, що вони абсолютно віддали себе тим цінностям, у які вірили, аби протистояти цій «системі» і не відчувати деперсоналізацію. Цією субкультурою керували крайнощі, які з одного боку хіпі уможливили прихід більш ліберального і вільного для індивідуальності майбутнього, з іншого викликали хвилю наркозалежності та статевого насилля (відомо, що на 1960-і у США припадає величезна кількість смертей від наркотиків та жіночих зґвалтувань). Це необхідно усвідомлювати, адже ціна радикального ідеалізму була
саме
такою.

І фрази «інстинкти важливіші від розуму» чи «хіпі діти своїх бажань» дуже яскраво
це
демонструють¹¹³.

Фактично хіпі заткнулися з теорією досягнення утопії та наглядною її реалізацією на прикладі статті А. Гінзберга та The Diggers, тому субкультура і надалі шукала особливих місць, де можливий прорив за межі умовностей буденного. Такі місця можна побачити в суті стилю життя хіпі: мандрівки, фестивалі, рок-концерти, комуни. Стель життя хіпі був побудований таким чином, аби мінімізувати вплив деперсоналізації і залишатися серед подібних їм
людей¹¹⁴.

¹¹³ Ibid. Jay Babcock. A GUIDING VISION: A conversation with PETER BERG of the San Francisco Diggers. «Can you talk about doing free food in the park?».

¹¹⁴ М. Маєрчик Архаїчні парадигми у поведінкових нормах гіпі / Марія Маєрчик // "І" : незалежний культурологічний часопис. - 2005. - Чис. 38. - С. 140-146.

В цьому субкультура хіпі бачила свою приховану мету, відшукати «своє місце», домівку, яку вони не знайшли в містах. В боротьбі з деперсоналізацією хіпі завжди були в стані «мандрівки», вони формували сільські комуни аби єднатися з природою, відмежованим миролюбним соціумом, займалися творчістю, медитували, аби тільки не «забруднювати» свій внутрішній простір. За ціль відшукати «своє місце» вони були готові віддати життя, тому що часто це місце було не в реальному світі. Це потребувало відмовитися від власного еґо, в найбільш жорстокому розумінні сенсу «виходу за межі».

Підводячи підсумки третього розділу, хочеться сказати, що контркультура середини 20 століття мала причини для своєї появи. Проблеми, які сприймалися більшістю як нормальний стан речей у молодого покоління викликали жах. Жах від того, у який світ вони потрапили. В цьому випадку деперсоналізовані студенти, які були відчужені від суворого і не відвертого світу дорослих і склали соціальний базис контркультури. Проблем було чимало, насилля, яке заохочувалося в політичній галузі, безвідповідальне ставлення до природи, матеріальні речі в життєвих пріоритетах більшості і тому подібне. Загалом, ці фактори вилилися у соціальну нестачу духовного збагачення, яке відчувала саме молодь. Саме тому в цей період активно розповсюджується, розшукується інформація про орієнталістські релігії та мудрість минулих віків. Світ і знання про людське трансцендентне виявляється набагато ширшим, але для більшості це залишалось невідомим.

До гуртка таких зацікавлених і входив Аллен Гінзберг. Його пошуки «свого місця» привели його до духовної мудрості і власного внутрішнього простору. Його рішенням було поділитися цією мудрістю, аби спрямувати пошуки подібних йому, зацікавлених. Рух The Diggers, в свою чергу театралізував реальність, у їхніх виставах відбувалася символічна руйнація публічної сфери та соціального розділення. Анархістський рух був випадком, що лунав з відвертості та психоделічного прозріння.

Факт резонування субкультури хіпі з цими особливими продуктами американської культури говорить про їхню, зовсім іншу потребу у самовираженні у порівнянні з більшістю американців. Також, ця потреба вирватися за межі символічного була дуже відчайдушним актом, вона продемонструвала світові, наскільки культура здатна ігнорувати людську природу.

Деперсоналізація виявилася гачком, на який підвішувалася уся соціальна неусвідомленість, умовності, статусність і огида від цієї американської цивілізації. І не могло бути іншого способу подолати її, аніж звертаючись до утопії. По причині того, що утопії саме і не вистачало в постіндустріальних умовах. Деперсоналізація була симптоматичним почуттям середини 20 століття. Чи щось змінилося?

Висновки

Роботу завершено, тому, варто, підвести підсумки. У цій праці, яка присвячена проблемі деперсоналізації у субкультурі хіпі на прикладі статті Аллена Гінзберга, було поставлено конкретні мети и завдання, які загалом вдалося виконати.

Насамперед, у першому розділі описано основні поняття, які лягли в основу даного дослідження. Це був необхідний крок, адже, без доброго розуміння основного понятійного апарату і контексту не могло бути проведено дослідження. Поняттями, на яких зроблено акцент є: контркультура, субкультура та деперсоналізація. Якщо з більшістю визначень не було складнощів, то деперсоналізація потребувала тривалого осмислення і порівняння трактування цього поняття у працях різних дослідників, які вивчали її або подібні до неї явища.

Як результат можна стверджувати, що деперсоналізація це насамперед втрата особою власної суб'єктності, яка може проявлятися як у відкритому опорі соціокультурній, політичній системі, так і в негативних та «не продуктивних» почуттях, які з'являються завдяки впливу існуючої суспільної системи на людину. Зокрема, це несвідоме відокремлення себе від соціуму, неприйняття апріорної домінуючої ролі держави, особистісна невідповідність цінностям більшості співгромадян, відмінність ритму життя (більш повільний) та домінування особистісних пріоритетів над унормованими суспільними цілями (кар'єра, успіх, достаток). Врешті деперсоналізація призводить до певної специфіки вибору людиною власного життєвого шляху.

Також, в першому розділі було загально викладено процес вивчення молодіжних субкультур на початку 20 століття, та визначено, що такі

молодіжні контркультури, як бітники та хіпстери створили необхідні передумови для появи хіпі.

Надалі я здійснила історичний огляд виявів діяльності субкультури хіпі. Особливу увагу приділено місту Сан-Франциско, де в 1960-х концентрувалася контркультурна молодь з притаманними для хіпі поглядами. У другому розділі я виділила такі сфери активної діяльності хіпі як музична сцена, фестивалі та комуни. А от в окремому пункті про «хіпі Сан-Франциско», список цих форм діяльності збільшується до екологічної активності, актів філантропії та специфіки ведення бізнесу заради внеску в контркультурну спільноту, а не заради фінансового накопичення. Цей етап був важливим для цієї дипломної роботи, оскільки він надав кращого розуміння особливостей діяльності та цінностей субкультури хіпі в умовах Америки 1960-х.

Третій розділ, який представляє аналітичну частину цієї праці, присвячено досягненню її основної мети. Тут проаналізовано тексти двох представників ідеї хіпі: The Diggers та Аллена Гінзберга. У статті Гінзберга «Публічна самотність» вдалося знайти виявити глибоке переживання деперсоналізації в умовах американської держави 1960-х та виокремити тези цього автора, які надавали інструкції щодо протидії цьому явищу. У випадку з The Diggers мною було проаналізовано 4 зразки їхньої творчості, яка ілюструвала ідеологію цього руху, осілого в Хейт-Ешбері. Порівняння ідей, закладених у статті Гінзберга та творах The Diggers з практичною діяльністю хіппі дозволяє стверджувати, що

- 1) відбувається реалізація ідей А.Гінзберга у практичних виявах руху The Diggers.
- 2) Саме на базі цих двох дослідників хіпі формується спільна ідеологія та напрямок до дій, які в результаті сформулювали у хіпі уявлення про себе.

3) стиль життя, поведінка хіпі та їхнє усвідомлення себе в системі держави та обмежень, які люди століттями вибудовували для себе є не чим іншим як впливом (а може тиском) цих двох представників хіпі на саму субкультурну молодь.

Безперечно, цьому посприяли і ЗМІ, але говорячи саме про внутрішні поривання, мотивацію та цілі субкультури хіпі, то стаття А. Гінзберга була саме теоретично настановою, а творчі тексти The Diggers схваленням до дії і протидії американській «системі». Ці діячі сформуvalи для хіпі теорію і наглядний приклад того, як вільно хіпі можуть і повинні себе виражати.

СПИСОК

ВИКОРИСТАНОЇ

ЛІТЕРАТУРИ

1. All in all, dear friends, this promises to be an interesting summer. The Digger Archives. [Електронний ресурс] // Communication Company. – 1967. – Режим доступу до ресурсу: https://www.diggers.org/bibcit_fulltext_SQL.asp?bib2=10.
2. Babcock Jay. “The Revolution is the highest kind of fun”: CHESTER ANDERSON on the Diggers and the communication company [Електронний ресурс] / Jay Babcock. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://diggersdocs.home.blog/2020/06/12/the-revolution-is-the-highest-kind-of-fun-chester-anderson-on-the-diggers-and-the-communication-company/>
3. Babcock Jay. A GUIDING VISION: A conversation with PETER BERG of the San Francisco Diggers. How important was LSD for what was going on? // Diggers Docs. [Електронний ресурс] – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://diggersdocs.home.blog/2020/09/16/peter-berg-of-the-san-francisco-diggers/>.
4. Babcock Jay. Diggers Docs. “The Do was the thing”: a lengthy chat with Chuck Gould of the San Francisco Diggers [Електронний ресурс] / Jay Babcock. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://diggersdocs.home.blog/page/2/>.
5. Bai Nina. Born in the Summer of Love: The Haight Ashbury Free Clinic Transformed Drug Addiction Treatment [Електронний ресурс] / Nina Bai – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ucsf.edu/news/2017/06/407286/born-summer-love-haight-ashbury-free-clinic-transformed-drug-addiction>
6. Barmann Jay. A Brief History of Berkeley's People's Park, Born 50 Years Ago Today [Електронний ресурс] / JAY BARMANN. – Режим доступу до ресурсу: <https://sfist.com/2019/04/20/a-brief-history-of-berkeleys-peoples-park/>
7. Bishari Nuala Sawyer. Sex, Drugs, and Rock ‘n’ Roll ’67: Prostitution, Overdoses, and STDs [Електронний ресурс] / Nuala Sawyer Bishari // sfweekly. – 2017. – Режим доступу до ресурсу:

- <https://www.sfweekly.com/news/feature/sex-drugs-and-rock-n-roll-67-prostitution-overdoses-and-stds/>.
8. Blue Unicorn. A brief history [Электронный ресурс]. – 2010. – Режим доступа до ресурсу: <https://blueunicorn.webs.com>.
 9. Chet Helms And The Family Dog [Электронный ресурс] // gigslist. – 2019. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.gigslist.info/editorial/2019/2/26/chet-helms-and-the-family-dog>.
 10. Davis Joshua Clark. The business of getting high: head shops, countercultural capitalism, and the marijuana legalization movement / Joshua Clark Davis.. // The Sixties: A Journal of History, Politics and Culture. – 2015.
 11. Ginsberg Allen. Public Solitude [Электронный ресурс] / Allen Ginsberg // East Village Other – Режим доступа до ресурсу: <https://universeisland.wordpress.com/2016/09/28/public-solitude-allen-ginsberg-essay/> . p.6-7.
 12. Ginsberg Allen. The Essential Ginsberg / Allen, Michael Schumacher., – (Harper Perennial), 2015. – p. 448.
 13. Gitlin Todd. The Sixties Years Of Hope, Days Of Rage / Todd Gitlin., 1987. – 277 p.
 14. Hall Stuart. Resistance through rituals : youth subcultures in post-war Britain / Stuart Hall, Tony Jefferson., 2006. – 252 с. – (Second edition).
 15. Hall Stuart. The Hippies: An American "moment" / Hall, Stuart. – University of Birmingham.: Centre for Contemporary Cultural Studies, 1968.
 16. Johnson Evie. Human Be-In, 1967 [Электронный ресурс] / Evie Johnson // foundsf. – 2019. – Режим доступа до ресурсу: https://www.foundsf.org/index.php?title=Human_Be-In,_1967.
 17. Keniston Kenneth. The Uncommitted: Alienated Youth in American Society //Harcourt, Brace & World. - 1965. – P.500.
 18. Love Robert. Celebrating the 50th Anniversary of the Summer of Love [Электронный ресурс] / Robert Love – Режим доступа до ресурсу: <https://www.aarp.org/politics-society/history/info-2017/remembering-the-summer-of-love-50th-anniversary.html>

19. McKean Sean. Beyond the Myth: A deeper look at the 1969 Woodstock Festival [Электронный ресурс] / Sean McKean – Режим доступа до ресурсу: <http://www.woodstockpreservation.org/Essays/SMcKean.htm>.
20. Mercer Kevin. "The farm a hippie commune as a countercultural diaspora" / Mercer, Kevin. // University of Central Florida. – 2012. – P. 1282.
21. Mercer Kevin. Hippieland: Bohemian Space and Countercultural Place in San Francisco anscisco's Haight-Ashbur s Haight-Ashbury Neighborhood [Электронный ресурс]// Electronic Theses and Dissertations, 2004-2019. 5540. – 2017.
22. Micah Issitt. Hippies: A Guide to an American Subculture Guides to Subcultures and Countercultures / Micah Issitt., 2009. – P.189.
23. Miller Timothy. The 60s Communes: Hippies and Beyond / Timothy Miller., 1999. – . 368. p.
24. Meldahl Nicole. Who Saw the Summer of Love? Part I – Merchants & Diggers [Электронный ресурс] / Nicole Meldahl. – 2016. – Режим доступа до ресурсу: <https://summerof.love/who-saw-the-summer-of-love-merchants-diggers/>.
25. Munoz Laura. Fred Davis. Heads and Freaks: Patterns and Meanings of Drug Use Among Hippies / Fred Davis, Laura Munoz. // Journal of Health and Social Behavior. – 1968. – P. 156–164.
26. Sisario Ben. Monterey Pop, the Rock Festival That Sparked It All, Returns [Электронный ресурс] / Ben Sisario – Режим доступа до ресурсу: <https://www.nytimes.com/2017/04/14/arts/music/monterey-pop-festival-50th-anniversary.html>
27. Shipley Morgan. Hippies and the Mystic Way: Dropping Out, Unitive Experiences, and Communal Utopianism / Morgan Shipley. // Penn State University Press. – 2013. – С. pp. 232–263.
28. The farm community [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://thefarmcommunity.com/>.
29. The Hells Angels Brought Death To Rock And Roll's Worst Day [Электронный ресурс] // THE RAVEN REPORT. – 2016. – Режим доступа до ресурсу:

<https://web.archive.org/web/20161116164203/https://theravenreport.com/2016/10/31/rock-and-rolls-worst-day-this-1969-concert-ended-in-death/>.

30. The time has come to be free. The Digger Archives [Електронний ресурс] // Communication Company. – 1967. – Режим доступу до ресурсу: https://www.diggers.org/bibcit_fulltext_SQL.asp?bib2=78.
28. Toshinobu Fukuya. Where Have All the Hippies Gone? [Електронний ресурс] / Toshinobu FUKUYA – Режим доступу до ресурсу: <http://www.t-fukuya.net/hippies.pdf>.
29. Tyler, Steve. Some time this summer [Електронний ресурс] / Tyler, Steve // Communication Company. – 1967. – Режим доступу до ресурсу: https://www.diggers.org/bibcit_fulltext_SQL.asp?bib2=72.
30. What part of the day do you spend running? The Digger Archives [Електронний ресурс] / unknown author // Communication Company. – 1967. – Режим доступу до ресурсу: https://www.diggers.org/bibcit_fulltext_SQL.asp?bib2=18.
31. Whitman Walt. from Preface to Leaves of Grass, first edition [Електронний ресурс] / 1855 – Режим доступу до ресурсу: <https://www.poetryfoundation.org/articles/69391/from-preface-to-leaves-of-grass-first-edition>.
32. Булатевич М.. Поняття уречевлення в концепціях суспільства модерну Теодора Адорно та Юргена Габермаса / М. Булатевич. – С. 37–51.
33. Гамалія К. Загибель Вавилону: міфи та реалії / К. М. Гамалія // Вісник КНУКіМ. Серія : Мистецтвознавство. - 2013. - Вип. 28. - С. 47-52. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknukim_myst_2013_28_9.
34. Глебова Е.А.. Тенденции развития западной молодежной субкультуры [Електронний ресурс] / Е.А. Глебова // Известия ВГПУ. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/tendentsii-razvitiya-zapadnoy-molodezhnoy-subkultury>
35. Гришин М.. Суб-культура битников и их рецепция дзэн-буддизма в США (вторая половина 50-х — середина 60-х годов XX века) / М. Гришин.. // Вестник МГУКИ. – 2015. – С. 116–122.
36. Жижек Славой. Против прав человека [Електронний ресурс] / Славой Жижек // свободное марксистское издательство. – 2005. – Режим доступу до ресурсу: <https://fmbooks.files.wordpress.com/2010/08/zizek-text.pdf>.
37. Зайченко Лілія. Розвиток Західних політико-технократичних концепцій у другій половині XX століття / Зайченко Лілія Михайлівна. // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. – 2012.

38. Захарченко М. Критична теорія суспільства як саморефлексія людського виду (за роботою Юргена Габермаса) «Пізнання та інтерес») : спец. УДК: 172.1 +168 "філософія" / М. Захарченко. – Київ. – 11 с. 3,8 Київ.
39. Иванчук В. Концепт отчуждения в современном неомарксизме / В. В. Иванчук // Гілея: науковий вісник. - 2017. - Вип. 122. - С. 175-179.
40. Колінгвуд Р. Ідея історії / Пер. з англ. О. Мокровольський. — К.: Основи, 1996. — С. 486-524.] частина 61.
41. Колодка О. Філософія субкультури хіпі у США 60-х років ХХ ст.: Сучасна історіографія / Колодка О. О. // ВІСНИК. – 2018. – №19.
42. Кудряшов М. Субкультура: Зачем она была нужна и что будет после неё? [Електронний ресурс] / Maksim Kudryashov. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://syg.ma/@lemonie/subkultura-zachem-ona-byla-nuzhna-i-chto-budiet-poslie-nieo>
43. Лебедева Наталья. Терапия публичного человека: от Арендт к Сеннету [Електронний ресурс] / Наталья Лебедева. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://gefter.ru/archive/7157>.
44. Любимова С.. СУБКУЛЬТУРА В КОНЦЕПЦІЇ СТЮАРТА ХОЛЛА / Любимова С.А.. // Закарпатські філологічні студії. – 2019. – №21. – С. 243–248.
45. Маєрчик М. Архаїчні парадигми у поведінкових нормах гіпі / Марія Маєрчик // "І" : незалежний культурологічний часопис. - 2005. - Чис. 38. - С. 140-146.
46. Малімон В. Феномен відчуження у філософському дискурсі ХІХ – початку ХХІ століття./ Малімон В.І., // Scientific Journal Virtus.
47. Мирошниченко Вадим. Здесь ты безумен: джанк-литература / М. Вадим. // Коло. – 2014. – №11. – С. 11–13.
48. Мурейко Л.В.. Концепция деперсонализации в теории масс Жана Бодриара. [Електронний ресурс] / Л.В. Мурейко // Философские и культурологические исследования. – 2011. – . – Режим доступу до ресурсу: <https://cyberleninka.ru/article/n/kontseptsiya-depersonalizatsii-v-teorii-mass-zhana-bodriyara>
49. Полякова А. Психоделический эстетизм хиппи / А.Ю. Полякова // Культура народов Причерноморья. — 2011. — № 208. — С. 168-172.
50. Порхун Т. С.. Модні тенденції субкультур: бітники та хіпі [Електронний ресурс] / Т. С. Порхун. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.060.12>. С. 118-119.
51. Решетняк О. До питання семантичної трансформації бібліїзмів із топонімом ВАВИЛОН [Електронний ресурс] / О. О. Решетняк // Дослідження з лексикології і граматики української мови. - 2013. - Вип. 13. - С. 82-90. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dlgum_2013_13_12
52. Рошак Т. Истоки контркультуры / Т. Рошак. – М.: АСТ, 2014. –с.384.

53. Шакун. Мертон Роберт Кінг / В. І. Шакун. // Вісник Асоціації кримінального В. І. права України,. – 2016. – С. 347–350.
54. Шафраньош О.І.. Підходи до трактування феномену контркультури: спроба типологізації / О. І. Шафраньош // Грані. - 2019. - Т. 22, № 3. - С. 52-61. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2019_22_3_9
55. Ширмер Б. Хипстеры позднего модерна: новые тенденции в поп-культуре / Б. Ширмер. // Acta Sociologica. – 2014. – С. 167–181.
56. Шоу Клиффорд [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://ru.esc.wiki/wiki/Clifford_Shaw.
57. Щепанська Тетяна. Теорія субкультур / Тетяна Щепанська. // Культурологічний часопис «І».. – 2005.
58. Щетнев Д. Практики изменения сознания: мистики, битники, хиппи / Щетнев Д.В. // Актуальные проблемы социального развития, философские и социологические исследования. – 2020.

Додатки

1. Blue Unicorn Flier, circa 1966.

The
Blue Unicorn
Coffee House

1927 Hayes St., S.F.

We have music (jazz, classical, blues), instruments, literature, a used bookstore, interesting individuals and other facilities. NO JUKEBOX.

CHES PLAYING, no charge
3 New sets available.

NEW HOURS
Monday thru Thursday
11 a.m. - 1 p.m. & 6 p.m. - 1 a.m.
Friday
11 a.m. - 1 p.m. & 6 p.m. - 3 a.m.
Saturday
11 a.m. - 3 a.m.
Sunday
11 a.m. - 1 a.m.

HOUSE
GUITAR
AVAILABLE
TO GOOD
PLAYERS.
ALSO
A PIANO.

ART IS LOVE IS GOD.

To get here, drive, walk, or take the Bus to HAYES AND ASHBURY.

You may receive mail at the Blue Unicorn FREE of charge. Let us know.

SK2-6710

FOOD PRICES ARE REASONABLE.....
Lower than other S.F. coffee houses.....
We have homemade pastries, sandwiches, spaghetti, espresso, soft American and Italian beverages, muffins, soups, chocolate and espresso beverages, and frappés.
All sandwiches are extra large, and they cost 65¢.
Coffee is 15¢.

POETRY - EVERY WED. - 9 pm

IMPROV TU
NON-SCHEDULED
ENTERTAINMENT
NO CHARGES.

Drawings by
W. Healey and
A. Weber

